KOGUKONNA-PLANEERIMISE MARATON:

KOGUKONNA ARENGU SOTSIAALNE HÄKATON EHK LOOMETALGUD

Erasmus+

hacd
Hungarian Association for Community Development

Artikkel valmis koostöös ERASMUS 2019-1-HU01-KA204-061232 projekti "Social "hackathon" - community-based development in the most disadvantaged micro regions" projektipartneritega.

Projekti rahastas Euroopa Komisjon. Antud artiklis väljendatud seisukohad ei pruugi kajastada Euroopa Komisjoni seisukohti.

Autorid: Kitti Boda ja Lucia Csabai

Ungari keeletoimetus: Zsuzsa Gyenes
Tõlge eesti keelde: Karin Sahar-Lambinen
Kujundus ja paigutus: Júlia Jakabos
Print: Madi Nyomdaipari Kft.

Väljaandja: Ungari Ühenduse Arengu Assotsiatsioon (Közösségfejlesztők Egyesülete), Budapest, 2021.
Vastutav väljaandja: Edit Kovács, president
www.kofe.hu

Sisukord

Eessõna (Zsolt Bugarszki) 6
Sisejuhatus projekti 8
Koos ühise eesmärgi nimel: hea valitsemistava põhimõte 10
Mis on sotsiaalne häkaton? 12
Kogukonnaplaneerimise maratoni sünd ning sotsiaalse häkatoni mudeli kohandamine kogukonna arendamiseks 16
Millal saab ja millal ei saa meetodit kasutada? 21
Sotsiaalne häkaton samm -sammult - Szekleri ja Abaúj kogukonna planeerimise maratoni protsess 22
Ettevalmistus 24
1. samm: Kohaliku eesmärgi sõnastamine 25
2. samm: Eesmärkide ja ootuste määramine 26
3. samm: Korraldustiimi loomine 27
4. samm: Sihtpiirkonna kirjeldamine 30
5. samm: Motivatsiooni määratlemine 32
6. samm: Sotsiaalse häkatoni peamiste arenguteemade väljaselgitamine 33
7. samm: Kaasamise protsess (partnerid - võtmetegijad - osalejad) 34
8. samm: Mentorite värbamine ja koordineerimine 36
9. samm: Ettevalmistavate ürituste korraldamine 38
10. samm: Töölehtede väljatöötamine 42
11. samm: Kommunikatsioon 43
12. samm: Ürituse juhtide, žürii ja sponsorite kutsumine 45
13. samm: Veebiplatvormide kasutamine 47
Sotsiaalse häkatoni põhisündmus 48
Registreerimine 48
Avaüritus 48
Sõnavõtud 48
“Turg” – gruppide moodustumine 49
Ideede arendamine, meeskonnatöö 50
Kontrollpunktid, konsultatsioonid 50
Ideede esitlus 53
Žürii hinnang 54
Lõpuüritus ja autasustamine 54
Mis juhtub pärast põhisündmust? 55
Ideede edendajad ja nende meeskonnad 55
Mentorid 56
Korraldajad 56
Lõppsõna 58
Meie konsortsiumi ettepanek 60

Eessõna

Elame ajal, mil peame tegutsema kiiresti. Kahjuks pole enam aega oodata järkjärgulisi muutusi. Kliimakriis, millega me kõik silmitsi seisame, ja kasvav sotsiaalne ebavõrdsus on väljakutsed, mis nõuavad kiireid ja tõhusaid lahendusi.

Sotsiaalse häkatoni, mida eesti keeles nimetatakse loometalguteks, idee sündis nimetatud pakilisusest.

Olen veetnud üle 20 aasta vaimse tervise valdkonnas ja sotsiaalsektoris üldisemalt. Muutuste tempo selles vallas on valusalt aeglane. Uue paradigma levik võtab aastakümneid, kuid ka uue meetodi või teenuse tekkimiseks kulub palju aastaid. Mõned aastad tagasi Amsterdami ülikooli tehtud uuringute kohaselt on sotsiaalse innovatsiooni keskmine teostusaeg 12 aastat.

Seevastu IT-sektoris ja idufirmades mõeldakse innovatsioonile maksimaalselt mõne kuu vältel, sest toode, teenus või süsteem võib kiiresti vananeda.

Eesti sotsiaalsektoris töötava professionaalina tutvustati mulle hämmastavalt kiiret ja tõhusat innovatsioonimaailma, mida ma polnud kunagi varem näinud. Veidi rohkem kui 20 aastaga jõudis Eesti idufirmade ökosüsteem sellesse etappi, mis suudab uskumatult lühikese aja jooksul viia rohujuuretasandi algatused ideest teostuseni, valideerimisest skaleerimiseni.

Samas ei saa ma kritiseerida, et valdav enamus neist algatustest, mis kopeerivad Silicon Valley edulugusid, tulevad endiselt sõidujagamise, fotode jagamise, tutvumisrakenduste või kiiremate ja odavamate rahaülekannete vallast. Paljude idufirmade müügikõned algavad fraasiga "Muudame maailma paremaks!", ent mulle on jäänud mulje, et selle uskumatult tõhusa ökosüsteemi panus meie aja tõeliste ja pakiliste probleemide lahendamisse on oma potentsiaaliga võrreldes siiski tühine.

Loometalgute idee põhineb Eestis saadud kogemustele, ühendades idufirmade tõhusa innovatsioonikultuuri ja sotsiaalvaldkonna tugevad väärtused.

Tallinna Ülikooli töötajana oli mul õnn osaleda rahvusvaheliste teadus- ja arenduskogukondade töös, olles samal ajal suhtluses kohalike organisatsioonide ja algatustega, mis suudavad uuenduslikke ideid ellu viia.

Nii alustasime loometalgute metoodika väljatöötamiseks ja katsetamiseks koostööd Võrumaal asuva Võrumaa Arenduskeskusega.
Võru maakond asub Eesti lõunaosas, Venemaa ja Läti piiri lähedal ning on riigi üks vähemarenenud piirkondi. Otsustasime teadlikult, et ei rakenda oma ideid Tallinnas, innovatsiooni ja digitaalse ühiskonna keskuses, vaid piirkonnas, kus on riigi ühed suuremad probleemid ja kus innovatsiooni on kõige rohkem vaja.

Korraldasime alates 2018. aastast kuni tänaseni koostöös ülikooli ja arenduskeskusega viied loometalgud, millest igaühest võttis osa 100 inimest. Proovisime erinevaid lähenemisviise ja meetodeid, lihvisime oma lahendusi pärast igat üritust ja saame täna öelda, et oleme seda lahendust, mis on algselt pärit IT-sektorist, kohandanud edukalt sotsiaalsete ja keskkonnaprobleemide lahendamiseks. Eestis on loometalgute meetod nüüdseks kaasatud paljude omavalitsuste ja omavalitsusliitude arendustööriistakasti. Paljud neist ei pea seda enam eraldi projektiks, mida rahastatakse ELi lisarahastusest või teadus- ja arendusfondidest, vaid oma vahenditest rahastavaks kohaliku piirkonna lahutamatuks osaks.

2019. aastal pälvis loometalgute algatus Eesti presidendi poolt kõige uuenduslikuma algatuse auhinna.

Meil oli hea meel, et alustasime 2020. aasta alguses koostööd Ungari kogukonnaarenduse assotsiatsiooniga Ungaris, mis on praeguseks edukalt kohandanud meetodit Transilvaanias (Rumeenia) ja Ungaris. Käesolev väljaanne põhineb Ungari kogemustel ning sisaldab üksikasjalikku teavet selle meetodi ja selle rakendamise võimaluste kohta Ungari spetsialistidele ja huvilistele.

29. September 2021
Zsolt Bugarszki, PhD, Tallinna Ülikooli dotsent

Projekti tutvustus[1]

2021. aasta mais kogunes Szeklerlandis, Transilvaanias (Rumeenia), hiljem augustis Ungaris Põhja -Abaúj'i piirkonnas 48 tunni jooksul ligi 100 inimest, et mõtiskleda koos nende jaoks oluliste ning kogukondi puudutavate teemade, ideede ja muutuste võimaluste üle. Eesti sotsiaalse loometalgute metoodika, mida praktikud nimetavad kogukonna planeerimise maratoniks (CPM), oli uudiseks kõikidele, kes sellega kokku puutusid ning sellest ka vaimustusid. Sügaval sisimas lootsime meie, kes me nägime vaeva, et tuua meetod koju, et ka teised saavad protsessi arenemisest sama palju inspiratsiooni, ent juba pärast esimest proovimist saadud hämmastavad kogemused ületasid kõiki meie lootusi ja ootusi.

Kogukonnatööga seotud inimesed ei taha tulemustest rääkida. Projektide ja näitajate maailmas püüame aeg -ajalt oma tulemusi arvudes kokku võtta, kuid tõelise muutuse tunnetamiseks on vaja lugusid.

Rääkides numbritest, peame mainima viit organisatsiooni, kolme riiki ja ühte huvitavat harjutust; kaheaastane projektiperiood, lugematu arv kohtumisi nii veebis kui ka isiklikult. Just nende kaudu kutsusid Szekleri ja Abaúj'i tiimid ligi 100 inimest ühise planeerimise maratonile, et töötada koos 48 tunni jooksul oma ideede kallal. Lõpuks vaadeldi kokku 13 ideed. Neile läheneti erinevate nurkade alt, võeti osadeks ja pandi 48 tunni jooksul uuesti kokku, et tulla välja elluviidavate tegevuskavadega.

Et mõista 200 inimese motivatsiooni, kes pühendusid sellele eesmärgile kahes riigis, on oluline näha ideede taga olevaid lugusid. Need on lood kohalikest inimestest, kes on pühendunud piirkonnale ja tegutsevad oma kogukondades. Nad teadvustasid, et peavad muutuste nimel tegutsema ja usuvad (või vähemalt on nad valmis uskuma meid), et saavad neid muutusi ka juhtida.

See on lugu noorte grupist, kes unistasid mobiilipoest, mis lühendaks tootjate ja klientide vahelist kaugust; inimesed, kes soovivad tagasisidet kohalikus kogukonnas tehtava töö osas ja pakkusid seetõttu välja mõõdikud, kuidas mõõta oma piirkonna inimeste õnne; ühendus, mille eesmärk oli mobiliseerida kohalikke puuetega inimesi ja mis peab oma liikmeid ressurssideks; lugu sellest, kuidas neli aastat tagasi suletud ning enne maratoni taas avatud põhikooli päästavad noored täiskasvanud ja õpetajad, kelle aastaraamatu fotod olid kogu selle aja kooli koridoride seintel. See oli vaimustav kogemus - olla osa sellest kõigest ja olla selle liikumapanev jõud.

2019. aasta kevadel kohtus praegune projekti konsortsium Põhja -Ungaris Telkibányas. Olime just jõudnud lõpule ühe teise projektiga. Mõne aja pärast muutusid õhtused arutelud ja ajurünnakud projektikirjutamiseks, just seal kohapeal. Seejärel alustasime pärast edukat hanget 2019. aasta talvel oma teekonda kindla kavatsusega tuua midagi uut kõige põhjapoolsemast Balti riigist (Eesti) Ungari ja Szekleri kogukonna arendamise ja kogukonnapõhise planeerimise praktikasse ja tööriistakasti. Seda toetas strateegiline partnerlusprogramm ERASMUS+, mis keskendus täiskasvanuharidusele, ning seda koordineeris Ungari kogukonna arengu assotsiatsioon ajavahemikul 3. novembrist 2019 kuni 2. novembrini 2021. Töö käigus saime esmalt teada uenduslikust maaelu arendamise praktikast Eestis ja viisime selle koostöös partnerorganisatsioonidega- kooskõlla oma maakogukonna arendamise praktika metoodikaga.

Juhis töötati välja partnerkohtumiste ajal koostöös projekti konsortsiumi partneritega, tuginedes Eesti, Szeklerlandi ja Ungari kogemustele. Selles juhendis sisalduv protsess põhineb Eesti praktikal, mida täiendab kirjeldus selle kohta, kuidas kohandati loometlaguid kogukonna arendamiseks. Seda kõike illustreerivad projektipartnerite head praktikad.

Protsessi kokkuvõttev juhis võimaldab kogukonnatööst huvitatud praktikutel rakendada kogukonna planeerimise maratoni metoodikat. Selle toetuseks pakume siin lisaks kitsale metoodika tähendusele ka täiendavat teavet kogukonna arengu osas. Lugejaid kutsutakse teekonnale, mille käigus avastame kogukonna planeerimise maratoni väljatöötamise etappe ja mõtiskleme selle üle, kuidas saaksid lugejad seda oma piirkondades, asulates või kogukondades ellu viia[2].

[1]Asjakohasemaid materjale ja huvitavaid üksikasju leiate ka projekti ingliskeelselt projektilehelt
[2]Projekti esimesel aastal toetati kohanemist ja meie enda ettevalmistustöid koolitusmaterjali väljatöötamisega. Seoses sellega võtsime enda kanda ka e-õppe vormis kogutud vastavate teoreetiliste teadmiste ning praktiliste oskuste ja meetodite edastamise. Meie veebipõhine koolitusmaterjal on pärast projekti lõppu saadaval meie kodulehel.

Koos ühise eesmärgi nimel: hea valitsemistava põhimõte

Paljud inimesed on mitmel viisil näidanud, et kogukonna loodud ideed ja arengud, vaatamata algperioodil nõutavatele suurtele investeeringutele, on pikas perspektiivis jätkusuutlikumad. Arvestades, et just kogukondade jõud äratab protsessid ellu, tunnevad inimesed algatuse suhtes suuremat omanditunnet ning on huvitatud ka selle pikaajalisest säilitamisest. Sellise liidu ja ühisuse jõud motiveerib inimesi tegema koostööd.

Selline lähenemine kajastub ka hea valitsemistava põhimõttes, mille juured ulatuvad 15. sajandisse, ent on viimastel aastakümnetel saanud uue tähenduse. Willy Brandt määratles head valitsemistava kui „üksikisikute ja institutsioonide, nii avaliku kui ka erasektori, ühiste tegevuste juhtimise erinevate viiside kogumit". Rõhk on osalusel, partnerlusel ja mitmetasandilisel valitsemisel, mille kohaselt inimeste ja institutsioonide koostöö põhineb huvide ühitamisel. Boda (2006) juhib tähelepanu sellele, et avalikus tegevuses ei piisa keskendumisest „riistvarale" ehk valitsusasutustele ja seadusandlusele, vaid et väga oluline roll on muu hulgas sidusrühmade kaasamisel, uutel tasanditel ja kommunikatsioonivormidel, kus kodanikele antakse võimalus osaleda oma elamiskoha arendamises.

Kogukonnaplaneerimise maraton toob kokku kohalikud inimesed, avaliku ja erasektori asutused, ametnikud ja muud osapooled, kellel on antud piirkonnas teatud võim, mis kaasab nad kohalike probleemide lahendamisse. Kollektiivne planeerimine toimub partnerluses, likvideerides nende vahel sageli hierarhilisi rolle. Tänu sellele tekib võimalus arendada kogukonnapõhiseid lahendusi, mis vastavad kohalikele vajadustele ja pakuvad seal elavate inimeste probleemidele pikaajalisi lahendusi.

Mis on loometalgud ehk sotsiaalne häkaton?

" Teadsin - taas oma kogemusest -, et kõige tasuvamad hetked elus, mil tunneme end kõige paremini ja mida meenutame nostalgiaga, juhtuvad sageli siis, kui seame endale raskesti saavutatava eesmärgi ning peame selle eesmärgi saavutamiseks ära kasutama kõik oma võimed. " [3]

Õigete tingimustega korraldatud loometalgud ehk sotsiaalne häkaton pakub kogukonna tasandi kogemust, mis võimaldab inimestel pikas perspektiivis koostööd teha. Kuigi sinna viiv teekond on täis väljakutseid, investeeringuid ja ebakindlust, usume siiski, et see tasub end ära ja toob kogukonnale pikas perspektiivis kasu. Protsessis osalejad saavad kogemusi, millele on võimalik tulevikus tugineda. Ent ärgem kiirustagem, vaatame hoopis, kust oleme ammutanud inspiratsiooni!

Loometalgud põhinevad ärimaailmas kasutataval häkatoni meetodil. Meetodi nimi sai alguse suurte IT-ettevõtete ja idufirmade korraldatud tarkvaraarendusvõistlustelt. See on kombinatsioon terminitest "häkkimine" ja "maraton" ning hõlmab sisuliselt ideede võistlust, mis kestab tavaliselt kaks kuni kolm päeva. "Häkkimine" - kuna selle eesmärk on välja töötada loomingulisi lahendusi tekkivatele probleemidele ja vajadustele ning "maraton" - sest see hõlmab osalejaid, kes tööta vad koos teatud aja (nt 48 tundi) jooksul.

Viimastel aastatel on ühiskondliku fookusega häkatonid üha enam populaarsust kogunud. Nende uudsus seisneb selles, et need lisavad väljakujunenud häkatoni valemile sotsiaalseid küsimusi ja osalejaid, nii et probleemide lahendamise ja tegevuskavade väljatöötamise võti pole enam tingimata programmeerimiskeeles. IKT-l (info- ja kommunikatsioonitehnoloogial) põhinevad lahendused pole kuhugi kadunud, kuid lahenduste jaoks kasutatavad tööriistad on tavaliselt laiaulatuslikud ning värvikad meeskonnad töötavad välja tegevusteni viivaid ideid: juturaamatust sotsiaalse ettevõtte ideeni. Seetõttu kasutavad loometalgute korraldajad antud meetodit ka väljaspool ettevõtlusmaailma ja võimaldavad seda rakendada igapäevaste sotsiaalsete vajaduste korral. Loometalgute korraldamise eesmärgid võivad olla väga mitmekesised, kuid kõige tähtsam on pakkuda intensiivse koostöö, partnerluse ja probleemide lahendamise autentset kogemust, mis annab konkreetse idee ümber koondunud tiimidele koostöö indu ka edaspidiseks.

Enne kui hakkame uurima, kuidas me seda meetodit kasutasime, viiksime lugeja Eesti lõunapoolseimasse tippu, kus meil oli võimalus tutvuda Abaúj ja Szekler kogukonna planeerimismaratonide aluseks oleva metoodikaga.

[3] *Mihaly Csikszentmihalyi: Flow: The Psychology of Optimal Experience. From the Preface to the Hungarian edition, p4*

Eesti näide

"Külas elavad koos ettevõtja, tuletõrjuja ja puuraiduriga ka eakad ning puudega inimesed - nii on moodustunud kogukond. Ja igasugune probleem, mis sellises kogukonnas tekib, on ennekõike kogukonna probleem."-väidab Zsolt Bugarszki, üks meetodi arendajatest, Ungaris sündinud sotsiaalpoliitika ekspert, praegu Singapuris elav ja Tallinna Ülikooli kaugõppe lektor.

Eestis, innovatsioonile avatud riigis, on häkatoni meetod IKT-sektoris hästi tuntud ning selle sotsiaalne versioon on muutumas laialdaselt kasutatavaks vormiks idufirmade võistlustel. Meie Eesti partnerid on seda meetodit maapiirkondades edasi arendanud, et pakkuda võimalust lahendada ressursivaeste piirkondade sotsiaalseid ja keskkonnaprobleeme kohalike elanike aktiivse osalemise kaudu.

IKT maailmas nii levinud häkatonivormingu kasutuselevõtmiseks on selle kohandamiseks tehtud palju tööd, et võimaldada koostööd erinevate sotsiaalsete rühmade vahel. Esimene samm oli häkatoni keele lihtsustamine, et muuta see juurdepääsetavamaks. Sündis termin: loometalgud. Esialgu reageerisid loometalgud maaelu Eesti probleemidele, mis puudutavad ka korraldajate piirkonda: sotsiaalteenuste suutlikkuse puudumine on toonud kaasa olukorra, kus paljud eakad inimesed elavad üksi, ilma järelevalveta ja abita ning puuetega inimesed isolatsioonis. Kuidas saaks arendada nendele probleemidele kohalikke lahendusi? Toimus loometalgute protsessi kohandamine, rõhutades tugevalt ettevalmistusperioodi. Seda tüüpi meetod ei piirdu põhisündmuse 48 tunniga. Paljud tulid järeldusele, et sündmuse õnnestumiseks on oluline jätta piisavalt aega kohalike osalejate kaasamiseks ja pühendumiseks. Tagamaks, et põhisündmusel oleks esindatud konkreetse piirkonna võimalikult lai osalejate hulk, on protsessi üheks osaks tavaliselt kuue kuni üheksa kuu pikkune ettevalmistav etapp, sõltuvalt korraldajate kaasatusest, nende varasematest kohalikest tegevustest ja nende väljakujunenud kontaktidest. Nad usuvad, et loominguline tegijaruum saab tõeliselt toimida alles siis, kui võimaldatakse eritaustaga inimeste vahelist koostööd, mis võib viia erinevate ideede väljatöötamiseni vastavalt kohaliku kogukonna vajadustele.

Esimesed 48-tunnised loometalgud korraldati 2018. aastal. Esimeste loometalgute edule tugineides korraldati järgmine ja seejärel järgmine - see äratas üha suuremat huvi... 48-tunniseid põhiüritusi korraldati tavaliselt koolimajades, esialgu Võru maakonna eri paigus, kuid nüüd toimuvad need ka väljaspool maakonda. Nendel üritustel osaleb tavaliselt umbes 100 inimest, sealhulgas korraldusmeeskond, kes esindavad erinevaid valdkondi: kohalikud omavalitsused, ministeeriumid, sotsiaal- ja tervishoiuteenuste osutajad, nende teenuste kasutajad, valitsusvälised organisatsioonid, ettevõtjad, kohalikud ettevõtted, spetsialistid ja kodanikud. Loometalgute põhisündmus algab alati idee algatajate lühiettekandega (idee tutvustus vaid 2-3 minutit), millele järgneb grupitöö ideede arendamiseks. Tavaliselt moodustatakse 10-12 tiimi, kes hakkavad tegelema ideede arendamisega, kasutades erinevaid korraldajate poolt pakutud meetodeid. Loometlagute ajal saavad meeskonnad tugineda mentorite abile, kes toetavad koostööd erinevate valdkondade ekspertidena (nt teenuste arendamisest IT arendamiseni, teenuste kasutajate kaasamisest turunduseni). Esitatud ideed pakuvad lahendusi kohalikele probleemidele. Mõned ideed varasematelt üritustelt: haridusprogramm ja logistiline tugi kooli köökidele, et kasutada koolisööklates mitmesuguseid orgaanilisi koostisosi; ettepanek perearstidele, et nad määraksid patsientidele kehalisi harjutusi ja treeninguid (lisaks arsti ettekirjutustele); kogu maakonda hõlmava dementsusega inimeste keskuse organisatsioonimudeli väljatöötamine, mis koguks teavet saadaolevate teenuste kohta ning pakuks toetust ja teavet peredele olukorraga kohanimiseks; kogukonna päikeseelektrijaam jne. Üritus lõpeb väljatöötatud ideede esitlusega. Parimaid ideid premeerivad žürii ja mitmed sponsorid. Pärast loometalguid saavad meeskonnad juhendamistoetust, kui neil on seda vaja oma ideede elluviimiseks väljaspool üritust.

Seega on loometalgute Eesti mudeli meetodist saanud maaelu arendamise tööriist ja selle edukas rakendamine viimaste aastate jooksul kinnitab selle toimimist. Nende kogemuste põhjal otsustasime kohandada Eesti mudelit kogukonna arendamiseks.

Kogukonna planeerimise maratoni sünd ning loometalgute mudeli kohandamine kogukonna arendamiseks

Idee kasutada loometalguid kogukonna arendamiseks oli järgmine samm protsessis, mis sai alguse kaheaastasest kogukonna osalusuuringust. Kui analüüsisime uuringu tulemusi koos kohalike kogukondade ja kolleegidega Szekleri ja Abaúj regioonist, tundsime, et mõistet „ebasoodsas olukorras" on hiljuti kasutatud liiga palju. Tahtsime sellest vormist välja murda ja edendada kohalikke ressursse lõbusal ja võimendaval viisil. Uuringu üks peamisi sõnumeid oli arusaam, et kõige ebasoodsamatesse piirkondadesse saabuvate välisressursside rohkus võib olla kahjulik, pärssides tunnet, et me elame imelises keskkonnas, kus on palju ressursse. Sel ajal oli Ungari Ühenduse Arengu Assotsiatsiooni Eesti partnerorganisatsioon korraldanud suure eduga juba mitmeid loometalguid. Tunnistades kohalikke probleeme, otsustasime rakendada sama lähenemisviisi, tugevdada Abaúj'i piirkonna ja Szekleri omavalitsuste väärtusi ning omavahendeid.

Meie versioon loometalgutest, kogukonna planeerimise maratonist, on seega osalusmeetod, mis loob kogukonna liikmetele võimaluse leida etteantud ajavahemiku jooksul ühiseid, loomingulisi lahendusi praegustele igapäevaelu probleemidele. Seda tehakse toetavas ja mõjuvõimsas keskkonnas. Meetodit kohandati Eesti maaelu arengule keskenduvast loometlagutest ning seda arendati edasi Ungaris ja Transilvaanias (Rumeenia) toimuval kogukonnatöös.

Kui Eesti maaelu arengus kasutatavad loometalgud keskendub innovatsioonile (mis on paljuski põimunud majandusarenguga, isegi kui tegemist on sotsiaalse innovatsiooniga), siis kogukonna planeerimise maraton on rohkem väärtus- ja kogukonnapõhine, keskendudes kohalike osalejate aktiveerimisele ja kaasamisele ning osaluse tugevdamisele. Kuigi vorming ja protsess on samad, on esimesel juhul oluline protsessi käigus väljatöötatud toode või teenus, viimasel juhul on aga kõige olulisem protsess ise.[4]

[4]Kuna protsess on sama, kasutame me juhises üldiselt mõistet sotsiaalne häkaton. Kuid Abaúj või Székely näidete kirjeldamisel või meetodi kogukonna arengu eripära rõhutamisel kasutatakse mõistet kogukonna planeerimise maraton.

Nagu nimigi ütleb, on kogukonna planeerimise protsessil kolm peamist omadust:

1. KOGUKONNAPÕHINE PLANEERIMINE LÄBIB KÕIKI SELLE ELEMENTE;
2. SEE LOOB VÕIMALUSE JA TINGIMUSED LOOMEPROTSESSIKS;
3. SEE ON TÕESTI MARATON, KUNA SEE ON ENAMASTI 48/36/24-TUNNINE ÜRITUS.

Kogukonnapõhine planeerimine, sest ...

Kogukonna planeerimisprotsesside ühine joon on see, et sidusrühmad on kaasatud planeerimisprotsessi võimalikult varasest etapist ning olukorra analüüsi ja probleemide lahendamise kaudu õpivad nad tundma üksteise eesmärke ja huve; nii töötavad nad ühiselt ning konsensuslikult plaani kallal. See on ka kogukonna planeerimise maratoni eeltingimus: 48-tunnise maratoniürituse korraldamiseks alustatakse teadliku planeerimise kaudu sidusrühmade kaasamisega juba kuid varem. Selle üksikasjalik kirjeldus on esitatud järgnevalt.

Kogukonnaplaneerimise maraton, nagu kogukonna planeerimine üldiselt, aitab kohalikel kodanikel ja kohalikel institutsioonidel võtta initsiatiivi ja mängida kohalikus kogukonnas aktiivset rolli, pakkudes võimalust kasutada olemasolevaid ressursse probleemide lahendamiseks. Seetõttu tugineb see protsess kogukonnale kättesaadavatele ja seal leiduvatele ressurssidele ning seda võib nimetada varapõhiseks planeerimiseks. Kogukonna planeerimise maratoni protsessi iseloomustab järgmine:

- **põhieesmärk on võimaldada võimalikult paljudel kohalikel inimestel olla protsessi kaasatud;**
- **kohalikku kogukonda arendatakse ja tugevdatakse ressursside kaardistamise ja kasutamise kaudu;**
- **edu tuleneb enamasti suhete loomisest;**
- **kohalike inimeste kaasamine toob kaasa muutusi kogukonnas.**

Kogukonna planeerimise maraton kui teadlikult struktueeritud planeerimisprotsess aitab kohalikel elanikel tuvastada oma kogukonna väärtusi ja ressursse ning tuginedes neile arendada uuenduslikke ideid heas õhkkonnas ja koostööprotsessis.

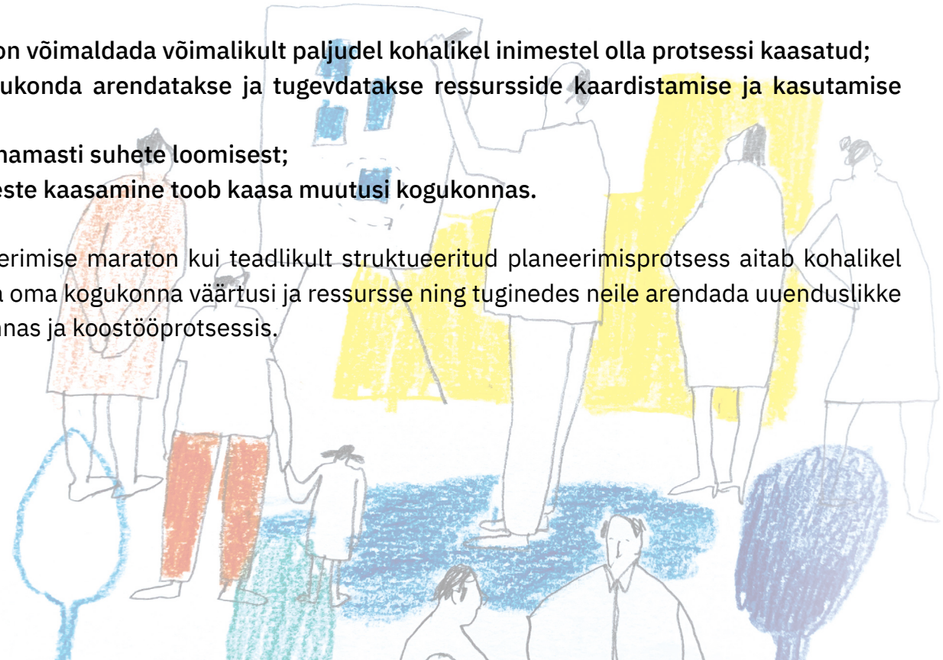

Loominguline töö on peamine tõukejõud, sest...

Loovus on "võime toota tööd, mis on ühtaegu uudne (st originaalne, ootamatu) ja sobiv (st kasulik)"- *Sternberg & Lubart*[5]

"Üksikisikute ja tiimide loovus on innovatsiooni lähtepunktiks" – *Teresa M. Amabile*[6]

Loominguline tegijaruum võimaldab eri elukutsete inimestel teha koostööd, et arendada koos endi valitud ideid. Selline loomisprotsess toimub üksteisele kaasa aidates ja vastavalt ajavakavale, kus 48 tunni jooksul täidetud verstapostide saavutamine tekitab osalejates ka teatud pingeid; loomingulises keskkonnas tunnevad nad sellest julgustust, et luua ja töötada välja probleemi kõige teostatavam lahendus. Mentorid aitavad luua loomingulist õhkkonda ja nende töö on antud kontekstis võtmetähtsusega.

See on maraton, sest...

Üritus, st koosloomine, kestab tavaliselt 48 tundi. Need 48 tundi sisaldavad tavaliselt tervisklikku pinget ja konkurentsitunnet, mis tulenevad piiratud koosolemisest, ajakavast ja tungist täita ülesandeid, mis saavad tavaliselt lahendatud "AHA! lahenduse väljatöötamise kogemus" käigus. Kogu üritusega kaasnevad lõbusad ja lõõgastavad tegevused (nt tantsimine, jooga, muud mängud), mis annavad osalejatele energiat 48 tunni maksimaalseks ärakasutamiseks.

Häkatoni formaadi kohandamise käigus tõstsime esile mõned põhimõtted, mida pidasime oluliseks. Kogukonna planeerimise maratoni (CPM) ajal aitame kaasa koostöö, partnerluse, mitmekesisuse ja kogukonna kaasamise tugevdamisele ning kõik need on planeerimisprotsessi kujundamise alustalad.

[5]*Robert J. Sternberg, Wendy M. Williams (1995): How to develop student creativity.*
[6]*Teresa M. Amabile (1996): Creativity in Context: Update to the Social Psychology of Creativity*

KOOSTÖÖ
Kogu kogukonna töö põhineb koostööl, kuid koostöö määr varieerub sõltuvalt sellest, kui hästi suudavad pooled ühistes eesmärkides kokku leppida. Meie pakutud koostöö põhineb partnerlusel ja katkematul kahesuunalisel dialoogil.

PARTNERLUS
Partnerluses on koostööd tegevad inimesed probleemi lahendamise protsessis võrdsed partnerid, nendevaheline hierarhia on 48 tunni jooksul vähenenud ja paljudel juhtudel isegi kõrvaldatud. Nii jagavad osalejad ning partnerluses kokkuleppijad edu sama palju kui riske.

MITMEKESISUS
Mitmekesisuse teooria juhib üldisi inimeste mitmekesisuse väärtuseid (soo, kultuuri, rahvuse, rassi, usu, vanuse, poliitiliste ja filosoofiliste huvide, seksuaalse sättumuse, hariduse, sotsiaalse staatuse jms osas) kogukonnas. Kogukonnaplaneerimise maratoni puhul saame võtta eesmärgiks väga erinevaid mitmekesisuse aspekte sõltuvalt kogukonna tüübist, kus üritus toimub.

KAASAMINE JA KÄTTESAADAVUS
Kaasamine tähendab kogukonna liikmete mitmekesisuse aktsepteerimist, tagades kõikide mitmekesisuste aspektidega arvestamist ning võrdsete võimaluste pakkumist, ja et pääsevad üritusele võrdselt ligi.

Need põhiväärtused toetavad protsessi kavandamist ja läbivad kogu organisatsiooniprotsessi. Kogukonna planeerimise maratoni teine põhiülesanne on tuua kogukonna arenguruumi sotsiaalset innovatsiooni ja loovuse kultuuri.
Kogukonnaplaneerimine ei ole ainult sündmus, vaid omamoodi ühislooming, kus väga erinevad osalejad teevad koostööd, et luua „midagi", mis pakub uuenduslikku vastust kohaliku kogukonna elus esinevatele probleemidele. Siin rõhutatakse nii erineva taustaga osalejate koostööd kui ka partnerlust ja ühisloomingut.

Millal saab ja millal ei saa meetodit kasutada?

MILLAL PEAKS MEETODIT KASUTAMA?

+ Kui soovite, et võimalikult palju huvigruppe arendaksid kohalikke lahendusi välja kohapeal.
+ Kui soovite kaasata ressursse, millest polnud varem teadlikud või kellel oli seni vaid osaline juurdepääs, nt suurem arv osalejaid, kellel on uusi teadmisi, uusi kontakt jne.
+ Kui soovite algatajana või korraldusorganisatsioonina tugevdada ja suurendada oma kohaliku tuge.
+ Kui soovite suurendada kohalike kodanike tegutsemisvõimet (arendada nende individuaalseid pädevusi), pakkuda neile võimalust kujundada ja juhtida aktiivselt muutusi oma keskkonnas.
+ Kui soovite pakkuda head kogukonnaelamust heas õhkkonnas.

Kui teil on olnud probleeme erinevate põlvkondade kaasamisega (loominguline meetod sobib nii noorte kui ka vanema põlvkonna poole pöördumiseks).

MILLAL TULEKS MEETODI KASUTAMIST VÄLTIDA?

— Kui usute ekspertide juhitud arendusprotsessidesse ja ei usu kohalike inimeste teadmistesse ega partnerlusse.
— Kui olete pessimistlik selles suhtes, kas kogukonna tegevusel on kohaliku arengu vaates mingit lisaväärtust.
— Kui soovite näha muutusi lühikese aja jooksul.
— Kui teil pole ürituse korraldamiseks piisavalt ressursse.
— Kui teie nõudmiseks on täielik kontroll ideede arendamise üle.

Loometalgud samm -sammult - Szekleri ja Abaúj kogukonna planeerimise maratoni protsess

Kasutades Szekleri ja Abaúj loometalgute näiteid, kirjeldab antud peatükk kogukonna planeerimise maratoni protsessi: ettevalmistust, põhisündmust ja sündmusele järgnenud perioodi. Ettevalmistust arutatakse üksikasjalikult, eesmärgiga aidata teil, lugejad, planeerida oma kogukonna planeerimise maratoni protsessi.

Loometalgute protsessi Szeklerlandis korraldas Homoród-Küküllő Leader Association (HKLeader) Inimreformi Sihtasutuse toetusega. Üldiselt sobis see LEADERi organisatsioonide esindatud maaelu ja kogukonna arendamise protsessidega[7].

Ungari näide põhineb loometalgute protsessil, mille korraldasid kohaliku organisatsioonina Fogadó Põhja-Abaúj kogukonna arendamise ühing („Fogadó" Észak-Abaúji Közösségfejlesztők Köre Egyesület, FÉSZAK) ja Ungari Kogukonna Arendamise Assotsiatsioon (Közösségfejlesztők Egyesülete, KÖFE) kui toetav partnerorganisatsioon; see oli Abaúj piirkonna mikroregioonide kogukonna arendamise protsessi järgmine etapp.

[7]LEADER programm on osa Euroopa Liidu maaelu arengu poliitikast. Programmi eesmärk on tagada, et ELi maaelu arendamiseks eraldatavaid vahendeid ei kasutataks ainult kindlates valdkondades (haridus, tervishoid, põllumajanduse arendamine, kultuuri arendamine, ettevõtete arendamine jne) ja ilma kohaliku kogukonnaga konsulteerimata. Eesmärk on kaasata kohalikke poliitikuid ning kohalikke algatusi, majandus- ja kodanikuühiskonna osalejaid. Selleks tuleks igas allpiirkonnas moodustada kohalik tegevusrühm, mis koondaks kohalikke omavalitsusi, kohalikke ettevõtjaid ja valitsusväliseid organisatsioone. Nimetatud tegevusrühmade ülesandeks on koostada asjaomase alampiirkonna jaoks maaelu arengu strateegia

1.
Kohaliku eesmärgi sõnastamine

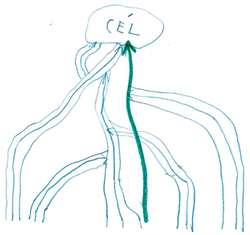

2.
Eesmärkide ja ootuste määramine

3.
Korraldustiimi loomine

4.
Sihtpiirkonna kirjeldamine

5.
Motivatsiooni määratlemine

6.
Loometalgute peamiste arenguteemade väljaselgitamine

7.
Kaasamise protsess

8.
Mentorite värbamine ja koordineerimine

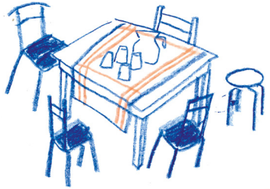

9.
Ettevalmistavate ürituste korraldamine

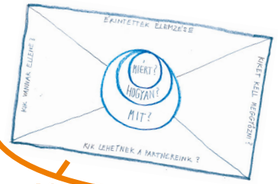

10.
Töölehtede väljatöötamine

11.
Kommunikatsioon

12.
Ürituse juhtide, žürii ja sponsorite kutsumine

Ettevalmistus

Me ei tohiks unustada, et iga protsess on ainulaadne ja kordumatu ning ettevalmistuse ajal on väga oluline tutvuda kohalike oludega ning kohandada sellele vastavalt ka planeerimisprotsessi. Seda tehes tasub kaaluda järgmist:

— Millised ressursid on meil kohalikus kogukonnas juba olemas?

- **Meie suhted, olemasolevad partnerlused kohalikus kogukonnas (sotsiaalne kapital);**
- **Kogukonnas esinevate teadmiste liigid (inimkapital);**
- **Kogukonna kultuuriväärtused, mida kogukond esindab, kasutab ja säilitab (kultuurikapital);**
- **Loodusvarad, ressursid, millele saame tugineda (looduskapital);**
- **Milline on piirkonna võim ja poliitiline kontekst? Milline on meie enda positsioon? Mil määral saame mõjutada kohalikke protsesse, kui palju me saame neid kontrollida? (poliitiline kapital);**
- **Milline on kogukonna infrastruktuur ürituse korraldamise ajal, nt. transport, asutused? (ehitatud kapital);**
- **Milline on meie rahaline olukord? Kui palju raha ja muud toetust saame organisatsioonile pakkuda? (finantskapital).**

— Millised on valitud piirkonna kohalikud vajadused, millega tahaksime ürituse ajal tegeleda ja millele lahendusi leida?
— Kuidas äratame kohalikes elanikes soovi midagi muuta? Kuidas saame aidata kohalikel elanikel ära tunda viise, kuidas nad saavad mõjutada oma igapäevaelu?

Muidugi on veel küsimusi, mida võiks kaaluda; ülaltoodud loend on vaid soovitus selle kohta, mida me peaksime oma piirkonnas kogukonna planeerimise maratoni (CPM) korraldamise kavandamisel läbi mõtlema. Meie kogemuste kohaselt aitab selliste küsimuste küsimine kujundada loometalguid, mis on kohandatud vastavalt kohalikule kontekstile ning mis põhineb kohalikel ressurssidel ja vastab kohalikele vajadustele. Õige sõnastus küsimustele ning vastustele aitab meil paremini leida ka partnereid.

1. samm: Kohaliku eesmärgi sõnastamine

Nagu kõikide kogukonnapõhiste sekkumiste korral, on ka kogukonna planeerimise maratoni juures oluline, et konkreetsed inimesed, kes peavad protsessi algatamist ja käivitamist vajalikuks, sõnastaksid ürituse vajaduse. (See on hädavajalik ka juhul, kui algatus pärineb väljastpoolt kohalikku kogukonda) Võib -olla pole juhus, et loete seda juhendit - võib -olla olete just teie või teie kogukond see, kes lõpuks korraldusrühma koordineerib! See on eduka planeerimise korral üliolulline. Kogukonna muutumise eeltingimuseks on kohaliku kogukonna pühendumine. Kui pühendumus on kohe alguses kõrge, tugevdab see kogukonna sisese protsessi tunnustamist ja aktsepteerimist.

HKLeader on Homoród-Küküllő piirkonnas tegutsev organisatsioon. Piirkond piirneb läänes ja edelas Mureşi maakonnaga, põhjas ja kirdes Harghita mägedega, lõunas Brasovi maakonnaga ja kagus Baroti mägedega. Assotsiatsioon asutati 2016. aastal 39 liikmega, sealhulgas 15 omavalitsust, 20 valitsusvälist organisatsiooni (MTÜ) ja 4 ettevõtet. Töötades piirkondliku arengu kallal, töötas HKLeader 2014-2020. aastate programmiepriioodiks välja kohaliku arengukava, milles seati kolm peamist eesmärki: 1. maapiirkondade kogukonna elutingimuste parandamine, 2. kaasava ja jätkusuutliku majanduse arendamine, 3. noorte piirkonda meelitamine. Ühing usub, et maaelu säästvat arengut on võimalik saavutada ainult siis, kui see põhineb kohalikel kogukondadel ja kui meil õnnestub motiveerida kohalikke inimesi tegutsema. Organisatsioon kasutab selleks loometalguid.

FÉSZAK on tegelenud kogukondade arendamisega alates 2007. aastast mikropiirkondade tasandil ja asulate arendamisega kogukonna arengu alusel, hõlmates Borsodi-Abaúj-Zempléni maakonna põhjaosa, Põhja-Abaúj. Organisatsioon on teinud koostööd KÖFE, Dialoogiliidu ja Abaúj Leader Assotsiatsiooniga. Nende missioon lühidalt: kogukonnalahendused on kõige jätkusuutlikumad ja seega ka ihaldusväärsemad lahendused pikas perspektiivis. FÉSZAK püüab oma kogukonna arendustööga edendada osalusdemokraatiat, astuda vastu sotsiaalsele ebaõiglusele, vähendada ebavõrdsust ja võidelda äärmise vaesusega. Piirkonnas nii laialt levinud pessimism koos piirkonna ebasoodsa häbimärgistamisega mõjutab negatiivselt kohalike inimeste elu; Selle vastu võitlemiseks käivitas FÉSZAK mõjuvõimu suurendamise protsessi, kus kogukonna planeerimise maratonil võib olla oluline roll.

2. samm: Eesmärkide ja ootuste määramine

Esimene samm kogukonna planeerimise maratoni väljatöötamisel on teatud küsimustele vastamine: Miks soovite seda korraldada oma kogukonnas või konkreetses piirkonnas? Millised on teie ootused ja kuidas saab kogukonna planeerimise maratoni protsess neid ootusi täita? Kuidas aitab see kaasa kohaliku kogukonna tulevikule? Millist kasu saavad sellest kogukond ja korraldustiim?

Neid küsimusi tasub käsitleda laiemas ringis, seetõttu soovitame teil korraldada üks või mitu töötuba, kus teie ja mõned juba protsessi pühendatud liikmed saaksid ürituse eesmärke sõnastada.

HKLeaderi peamine motivatsioon kogukonna planeerimise maratoni korraldamiseks (kohapeal nimetati seda maaelu arengumaratoniks) oli oma strateegilise planeerimise tugevdamine, tuginedes sel viisil kogukonnale ja lootes, et selle käigus välja töötatud plaanid on piisavalt tugevad, et saada rahastust järgmisel rahakogumisetapil. Üle 90% praeguse arengukava elluviimiseks eraldatud vahenditest oli juba kasutatud ja nüüd oli neil õige aeg koostada uue programmiperioodi arengustrateegia ja tugevdada taotlejate kogukondi. Nad arvasid, et loometalgute meetodi õppimine ja selle kasutuselevõtt piirkonnas suurendab kogukonna osalust ning seega ka kogukonnapõhiste strateegiliste plaanide elluviimist, tulevaste tegevuskavade väljatöötamist ja projektiideede sõnastamist.

FÉSZAK püüdis tugevdada Abaújis 15 aastat kestnud mikropiirkondlikku kogukondade arendustööd, korraldades kogukonna planeerimise maratoni (kohapeal nimetatakse seda Abaúj kogukonna arengumaratoniks või lühidalt ABATHONiks). Samuti lootsid nad meelitada oma arendusmeeskonda uusi aktiivseid liikmeid. ABATHONil oli kaks eesmärki: suurendada tõhusust mikroregioonide aktiivsete osalejate kaardistamisel ja kaasamisel, samuti seada organisatsioonidele sisukas ülesanne, mis innustaks neid tegutsema vastavalt oma missioonile. Nad loodavad, et tulevikus saavad nendest Abaúj piirkonna strateegiliste arenguprotsesside alalised osalejad ja/või arenevad nendest tiimid, kes on valmis iseseisvalt strateegilisi protsesse hõlbustama.

3. samm: Korraldustiimi loomine

Enamasti elavad loometalgute (edaspidi: LT) korraldajad LT piirkonnas. Muidugi võib esineda juhtumeid, kus LT-d ei korralda kogukonna liikmed, vaid need on tellitud: näiteks kui omavalitsus, piirkond või maakondlik asutus algatab ürituse ja kutsub organisatsiooni seda protsessi juhtima. Siiski peab iga LT kui kogukonna arengu võimalik vahend kasutama kogukonna liikmete osalust ja kaasamist. Seetõttu on teie kui korraldajate esimene oluline ülesanne leida need tegijad, kes seda protsessi kohapeal aktiivselt kujundavad ja toetavad.

Korraldustiimis olevad kogukonnaliikmed pühendavad end üritusele pikemaks ajaks (umbes 6-9 kuud), kuna LT koosneb mitmes faasist (ettevalmistus, üritus ja järelkontroll). Korraldustiim jääb nende kolme etapi jooksul aktiivseks ja aitab muuta protsessi võimalikult tõhusaks. Seetõttu peaksite kohe alguses otsustama, kas saate tagada oma kohaloleku kogu protsessi vältel. Kui ei, siis tasub oma asendamine eelnevalt läbi mõelda ja kokku leppida.

Korraldusmeeskonna suurus, s.o inimeste arv, kellest saavad aktiivsed organisatsiooniprotsessis osalejad, sõltub väga palju kontekstist. See sõltub LT olemusest: võib juhtuda, et kohaliku kogukonna arendusrühm otsustab sellise ürituse korraldada; või võib juhtuda, et linna või maaelu arendamisele pühendunud organisatsioon võtab selle ürituse endale; mõnel juhul võib kohaliku kogukonna mõne liikme mitteametlik rühm asuda ise LT-d korraldama. Korraldustiimi käsutuses olevad ressursid võivad olla väga erinevad ja see mõjutab suuresti tiimi kujunemist.

Kõige ideaalsem olukord on see, kui teostamisperioodil saavad korraldustiimi liikmed - kas kõik või vähemalt osa neist - töötada osalise või täistööajaga organiseerimisega seotud ülesannete kallal. Loomulikult saab LT-d korraldada ka siis, kui korraldustiim koosneb vabatahtlikest ja nad töötavad protsessis osalise ajaga. Sel juhul on vaja kaasata erinevate valdkondade ülesannetesse rohkem inimesi.

Seega on selge, et iga organisatsiooniprotsess on ainulaadne ja see peaks olema kohandatud vastavalt kohelikele oludele; sellegipoolest on LT kujundamisel võtmetähtsusega mõned üldised aspektid. Järgnev tabel võtab need kokku.

Rollid ja ülesanded organiseerimisel

Roll	Ülesanne
Juht	*koordineerib organiseerimise erinevaid valdkondi*
Kogukonna arengu koordinaator	*juhib sisulise töö teostamist, kasutab kogukonnatöö metoodikat*
Vabatahtlike koordinaator	*värbab ja koordineerib põhisündmuse elluviimisega seotud ülesannetesse kaasatud vabatahtlikke*
Kommunikatsiooni koordinaator	*koordineerib suhtlemist, sealhulgas vastutab sotsiaalmeedia, kodulehe loomise eest, suhtleb ajakirjanikega*
Üldine kohalik korraldaja	*vastutab logistika ja infrastruktuuri eest*
Tehniline assistent	*tehnilised ülesanded, näiteks mikrofonide seadistamine ning tehniline taust*
Rahastaja koguja	*aitab kaasa ürituse rahastamise tagamisele, nt. töötasude, toetuste (sealhulgas eri tüüpi ühisrahastamise kaudu) taotlemisega*

Eespool on vaid kokkuvõte meie pakutavatest ülesannetest ja nende rühmitamisest, kuid loomulikult on võimalik sellest kõrvale kalduda, kuna kõik ülesanded sõltuvad kohalikele oludele kohandatud protsessist.

Korraldusmeeskonna loomise võti on tagada, et selle liikmed oleksid protsessile kogu aeg pühendunud. Et liikmetest saaksid sündmuste liikumapanev jõud ning et liikmed pühenduksid ürituse edule. Nende pühendumus ja motivatsioon on eeskujuks ka teistele asjaosalistele ning see soodustab edukat koostööd.

Kui korraldajad jõuavad järeldusele, et LT võib olla nende kogukonna elus olulised kohal ja nad näevad, et see võib muuta nende igapäevaelu paremaks, edastavad nad seda mõtet kaastöötajatele ja teistele protsessis osalejatele.

Meie kogemus näitab, et mida kogukondlikum on organiseerimisrühm, st mida rohkem on sellesse kaasatud kohalikke vabatahtlikke, seda olulisem on jälgida ja reageerida motivatsiooni kõikumisele, pöörates samal ajal pidevalt tähelepanu ja pühendudes organisatsiooni tugevdamisele.

HKLeaderi organisatsioonil oli õnne, et ta sai LT organisatsioonilised ülesanded oma igapäevatöösse integreerida, mis tähendab, et nende töötajad moodustasid korraldusmeeskonna. Assotsiatsiooni tegevdirektor oli protsessi peamine koordinaator ja tehniline juht, ülejäänud kolm töötajat vastutasid muude ülesannete eest.

Abaúj kogukonna planeerimismaratoni korraldamise ainulaadne omadus oli see, et selle realiseerisid pühendunud vabatahtlikud, mis omakorda nõudis ettevalmistuste ajal head koostööd: korraldusmeeskond koosnes 16 inimesest, kokku 12 FÉSZAKi liikmest ja ürituse korraldamisest võttis osa 4 KÖFE liiget. FÉSZAKi peamine koordinaator oli isik, kes on samuti KÖFE liige - tema vastutas erinevate ülesannete koordineerimise eest. Koordineerimist aitasid korraldada neli töörühma: kogukonna arendamine, vabatahtlike koordineerimine, logistika ja raha kogumise töörühmad. Iga töörühm koosnes FÉSZAKi ja KÖFE liikmetest, kusjuures 2-3 inimest koordineerisid antud piirkonna tööd ja neid omakorda abistasid teised vabatahtlikud (kokku oli erineva aktiivsusega organisatsiooniprotsessi kaasatud umbes 30 vabatahtlikku). Töörühmad kohtusid viimase nelja kuu jooksul igal teisel nädalal ja pidasid rühmadevahelisi koosolekuid, kus üks inimene esindas vastavaid töörühmi. Viimasel perioodil, üritusele eelnenud kuul, oli ürituse tõrgeteta kulgemise tagamiseks vaja mitu kohtumist nädalas.

4. samm: Sihtpiirkonna kirjeldamine

LT planeerimisel on oluline võimalikult varakult määrata kindlaks piirkond, kus soovite üritust korraldada ning piirkonnale seatud piirid.

Sõltuvalt piirkonnast oleme kirjeldanud kolme tüüpi LT-id:

•***LTKOHALIKUSKOGUKONNAS:*** sihtpiirkond on konkreetne territoriaalüksus, nt. linnaosa.

•***LTPÕHINEBHUVIALAL, PROBLEEMIL VÕI VAIMSEL KOGUKONNAL:*** LT, mida korraldavad üksikisikute identiteediga seotud kogukonnad (nt amet, rahvus, hobi, huvide esindamine, seksuaalne sättumus)

•***LTPÕHINEBKONKREETSELE ORGANISATSIOONILE:*** LT, mille korraldab kogukond, mille saab siduda ametliku organisatsiooni või institutsiooniga (nt töökogukond, ametiühing, valitsusväline organisatsioon, ettevõte)

Võime siiski öelda, et enamikel LT-del esineb erinevat tüüpi kogukondi, kõik on mingil kujul esindatud. Näiteks võib korraldada LT-d, mille korraldajad on seotud konkreetse organisatsiooniga (nt valitsusvälise organisatsiooniga), kuid sihtpiirkond, kus loometalguid korraldatakse, põhineb konkreetsel kohalikul kogukonnal (nt linnaosa) ja osalejateks on erinevate huvide alusel moodustunud piirkonna liikmed (nt kohalik kirik või loomasõprade rühm). Olenemata piirkonnast on oluline olla teadlik piiridest, et tagada järgmised sammud - ettevalmistavad üritused ja põhisündmus ise. LT on edukas, kui sihtpiirkonna sidusrühm, kogu potentsiaalsete osalejate kogum, saab olla proportsionaalselt esindatud.

HKLeaderi kogukonnaplaneerimise maratoni algatas kohalik maaelu arendamisega tegelev organisatsioon ja peakorraldajate hulka kuulusid organisatsiooni töötajad ja vabatahtlikud, kes osalesid teatud ülesannete täitmisel. Lisaks konsulteeriti kogu organisatsiooniprotsessi käigus kohalike maaelu arendamise osapooltega: kohalike omavalitsuste, kogukonna ja maaelu arendamise praktikutega, teiste LEADERi organisatsioonide töötajatega, valitsusväliste organisatsioonidega, ettevõtjatega ja kõige lõpuks ka kohalike elanikega. Seega suutsid nad pärast organisatsioonipõhist töörühma luua laia kohaliku kogukonna hõlmava SH, mis hõlmas huvipõhiseid kogukondi.

FÉSZAKi liikmed pöördusid oma kontaktide poole Abaúj piirkonnas, mis asub Gönci linnaosas (kaasates 28 väikest küla ja kaks linna). Kontaktid, kelle poole pöörduti, omasid parimat ülevaadet piirkonna edasiste arengute toetamise osas. Lisaks võtmeisikutele (kohalikud inimesed, kes on teatud asulas aktiivsed ja suudavad teisi mobiliseerida), püüdsid nad kaasata kohalikke ettevõtjaid ja omavalitsusi. Seetõttu saab öelda, et nad rakendasid laiahaardelist kohaliku tasandi LT-d, kus osalesid kohalikud kogukonnad. Osalejate rühmad moodustati konkreetse huvi alusel või konkreetse organisatsiooni ümber, mis pakkusid sündmusele ka oma vaatenurka.

5. samm: Motivatsiooni määratlemine

LT korraldamise motivatsiooni väljaselgitamisel tasub arvestada ühelt poolt kohaliku kogukonna ühise motivatsiooniga piirkondlikul tasandil ning teiselt poolt tulevaste korraldajate ja osalejate isiklike huvidega. Soovitatav on neid kogu protsessi vältel ühiste arutelude ja harjutuste abil tugevdada, et tagada inimeste motivatsioonide selgus ja nende pühendumus. Soovitame motivatsiooni tugevdamiseks korraldada kohaliku kogukonna arutelusid valitud piirkonna erinevates osades.

Motivatsioonid tuleks läbi mõelda ka LT osalejate rollide põhjal ja soovitame selleks järgmist jaotust:

1. Korraldajate motivatsioon
2. Osalejate motivatsioon
3. Mentorite motivatsioon
4. Žürii motivatsioon
5. Sponsorite motivatsioon

Korraldajate, osalejate ja sponsorite motivatsioonile mõtlemine on eriti oluline ja see peaks olema tähelepanu keskpunktis.

Juhul kui planeeritakse kohalikku kogukonnapõhist LT-d on oluline kuuluvuse küsimus: oluline on tagada inimeste kuuluvustunne kogukonda, et neil oleks tugev kogukondlik identiteet, kuna see emotsionaalne komponent on väga oluline kogu protsessi vältel. Seetõttu soovitame teil läbi mõelda valitud kogukonna identiteedi motivatsioonid.

Nii HKLeader kui ka FÉSZAK ehitasid oma programmid üles kohalikule identiteedile: nad püüdsid inimesi motiveerida, rõhutades, et sellest sündmusest osavõtt aitab kaasa keskkonna parandamisele

6. samm: Loometalgute peamiste arenguteemade väljaselgitamine

Sõltuvalt sihtpiirkonnast ja LT-d korraldavatest inimestest on oluline välja selgitada arendusvaldkonnad ja esialgsed teemad, mis aitavad tulevastel osalejatel oma ideed eelnevalt läbi mõelda. See sõltub täielikult kontekstist, nii et teie, tulevased korraldajad, otsustate, kas teie kogukonnas on sellel mõtet.

Szeklerlandi LT-l kuulutasid korraldajad eelnevalt välja kohaliku maaelu arengu visiooni teemavaldkonnad ja kutsusid osalejaid üles esitama oma ideid vastavalt:

1. noorte sotsialiseerumine traditsioonide ja kohaliku kultuuri alusel;
2. kohalikud teenused ja turism;
3. kohalikud tooted;
4. kohalike ressursside jätkusuutlik haldamine;
5. pereväärtustavad, aktiivsed kohalikud kogukonnad.

LT ettevalmistamise käigus Gönci linnaosas tehti eelnevalt kindlaks peamised valdkonnad (nt maaelu areng, tervise edendamine, kohalikud tooted, turism, kohalik majandus jne), kuid korraldajad keskendusid ideede algatajate leidmisele isiklike kontaktide kaudu, seega ei olnud vaja neid valdkondi avalikult välja kuulutada. Sellisel juhul oli korraldajatele abiks sisemiste juhiste andmisel võimalike temaatiliste valdkondade läbimõtlemine.

7. samm: Kaasamise protsess (partnerid - võtmetegijad - osalejad)

Kogukonna planeerimise maraton täidab kõige tõenäolisemalt oma kogukonna arengueesmärke, kui see saab kohe alguses väljuda kitsast organisatsiooniringist ja jõuab nii potentsiaalsete partnerite, vabatahlike või kogukonna osalejateni, kes saavad ükskõik mil viisil aidata kaasa ürituse õnnestumisele. Selleks tasub juba varases staadiumis üle vaadata korraldusmeeskonna olemasolev võrgustik, määratledes kindlaks organiseerimise ajal olulised mitmekesisuse aspektid.

Kogukonnaplaneerimise maratonil Szeklerlandis oli peakorraldajaks Homoród-Küküllő Leader Association. Nii kaasati kohe alguses teiste Leader -organisatsioonide töötajaid, nii et protsessi kaasati mentoritena ligi 24 maaelu arengu ja/või kogukonna arendamise spetsialisti. Lisaks tegutsesid sihtpiirkonna linnapead ja omavalitsuste aktiivsed võtmeisikud partneritena ja toetasid protsessi kogu aja vältel. Selle tulemusel suutsid korraldajad täita ka mitmekesisuse eesmärgi, kuna pidasid väga oluliseks kohalike osalejate proportsionaalset elukutsete ja vanuste erinevusest.

Gönci linnaosas alustas korraldaja FÉSZAK (kohalik mikroregioonide kogukonna arendusorganisatsioon) oma tööd, tuginedes oma võrgustikule. Nii värvati osavõtjad esimestest teadmussiirde töötubadest, kellest said hiljem ideede algatajad. Põhisündmusest osavõtjate, potentsiaalsete meeskonnaliikmete poole pöörduti nende enda ja FÉSZAKi võrgustiku kaudu. Lisaks liitusid kohapeal valitud mentoritega ka praktikud kaaskorraldaja KÖFE poolt.

Soovitame keskenduda aspektidele, mis tagavad teie arvates kogukonna planeerimise maratoni mitmekesisuse. Kui olete need tuvastanud, võiksite luua valitud rühmade põhjal kontaktandmebaasi, mis aitaks teil hõlpsalt jälgida korraldusrühma partnereid ja osalejaid. Näiteks võib andmebaas sisaldada järgmisi rühmi:

1. Kohalikud inimesed - nende oskused, kogemused, motivatsioon, võimed ja valmisolek võivad olla projectile kasulikud. Eriti tuleb tähelepanu pöörata ning tagada juurdepääs inimestele, kes on tavaliselt tõrjutud.

2. Kohalikud konkreetsele teemale keskenduvad kogukonnad, ametlikud ja mitteametlikud rühmitused, organisatsioonid - kohalikud ühingud, nende vabatahtlikud, klubid ja võrgustikud (näiteks kõik vabatahtlike liikmete juhitavad sportlikud, kultuurilised, sotsiaalsed, usul põhinevad jne rühmad), kes saavad projektile kaasa aidata.

3. Kohalikud asutused, teenused, ettevõtted, omavalitsused - kohalikud asutused - avalikud asutused nagu koolid, raamatukogud, pargid, politseijaoskonnad jne, samuti kohalikud ettevõtted ja organisatsioonid, kes saavad projektile kaasa aidata.

Osalejatele lähenedes võite esialgu kohata mõningast vastupanu. See on täiesti normaalne reaktsioon, kuna kutsute neid üritusele, mis on neile tõenäoliselt uus. Igast vastupanust saab üle, kui teha kohe algusest selgeks, et tegemist pole üritusega (ainult)professionaalidele, vaid kohalikele inimestele, kes tahavad midagi ära teha ning kes on valmis parandama kohaliku kogukonna elu. Muidugi võivad kohalikel inimestel olla konkreetsed teadmised mõnest valdkonnast, ent asjaolu, et nad elavad just seal kohapeal, on selle sündmuse jaoks kõige olulisem.

Kaasamise ajal soovitatakse järgmisi kogukonna sekkumismeetodeid: kogukonna dialoogi töötuba, kogukonna küsimustik, tulevase töötoa meetod, varade kaardistamine.

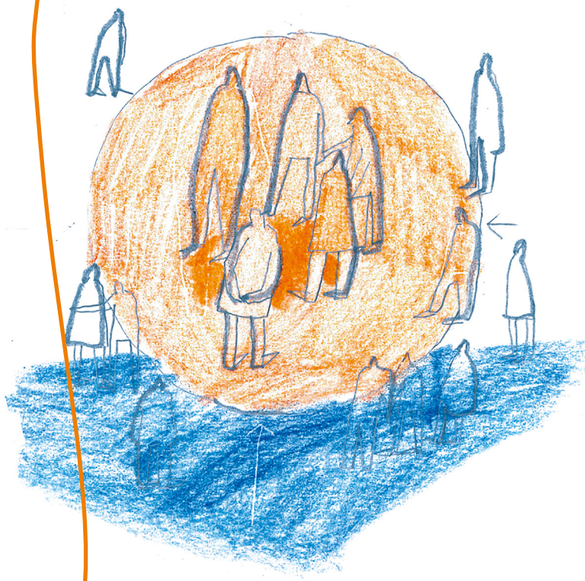

8. samm: Mentorite värbamine ja koordineerimine

Peale osalejate on LT võtmetegijateks ka mentorid. Nad toetavad võimalikult tõhusalt meeskondi ideede arendamisel ja elluviimisel. Seda nii ettevalmistavate ürituste ajal kui ka kogu LT ajal ja võimalik, et ka pärast seda. Igal juhul tuleb veenduda, et mentorite asjatundlikkus ja teadmised sobivad ürituse tüübiga.

Szeklerlandi kogukonnaplaneerimise maratoni peamine eesmärk oli toetada LEADER -organisatsioonide kaudu maaelu arengut kogukonna tasandil ning seetõttu olid mentoriteks maa- ja kogukonnaarenduse eksperdid piirkondlikest LEADER -organisatsioonidest. Igal meeskonnal oli kogu aeg kaks mentorit, kes hõlbustasid planeerimisprotsessi.

Gönci linnaosas viis FÉSZAK kui mikroregioonis tegutsev kogukonna arendamise organisatsioon ellu kogukonna planeerimise maratoni koos riikliku organisatsiooniga - Ungari kogukonnaarenduse assotsiatsiooniga (KÖFE). Mentorite hulka kuulusid nii kohalikud spetsialistid, kes tunnevad hästi kogukonnatöö meetodeid, kui ka riikliku organisatsiooni liikmed, kes töötavad Ungaris kogukonna arendamise praktikutena. Igat tiimi abistasid kaks mentorit, kuid võimalus oli tugineda ka spetsiifiliste teadmistega (kommunikatsioon, IT, maaelu areng, finantsjuhtimine ja raha kogumine) juhendajate vahelduvale toele, kui tiim seda vajas.

Lisaks konkreetsele LT-le vastavate eriteadmiste olemasolule on oluline, et mentoritel oleks ka üldine arusaam grupile kaasaaitamisest. Seda seetõttu, et intensiivse maratoniprotsessi ajal tekivad meeskondades paratamatult raskused või ummikud ning kui kogu protsessi vältel on kohal osav abistaja, saavad meeskonnad neist takistustest palju kiiremini üle ja suudavad tõhusamalt keskenduda loominguliste lahenduste arendamisele.

VEEL ASPEKTE, MIDA KAALUDA:

— Oluline on, et teie kui korraldajad ja juhendajad võtaksite aega üksteisega kohanemiseks. Seetõttu on soovitatav korraldada mentorite eelkohtumine, et arutada koostöö põhitõdesid ja teha kindlaks meetodid, millega neile meeldib töötada. Nii saate soovitada ka kaasaaitamist toetavaid tehnikaid.

— Mentorid on loometalgite jaoks väga väärtuslikud osalejad - nad on edukate loometalgute võtmeks. Seetõttu peaksite veenduma, et neil on kõik taustateadmised ja nende tööks sobivad tingimused.

— Mentoreid ja tiime võib toetada mentorkoordinaator, kes viib mentorite töö vastavusse tiimide vajadustega.

— Ettevalmistavad üritused võivad olla mentorite pilootprojektideks, kus nad saavad ennast selles rollis proovile panna; kui leiate ettevalmistaval üritusel, et mentoritel on teistsugused väärtused, siis võite valida erinevad mentorid.

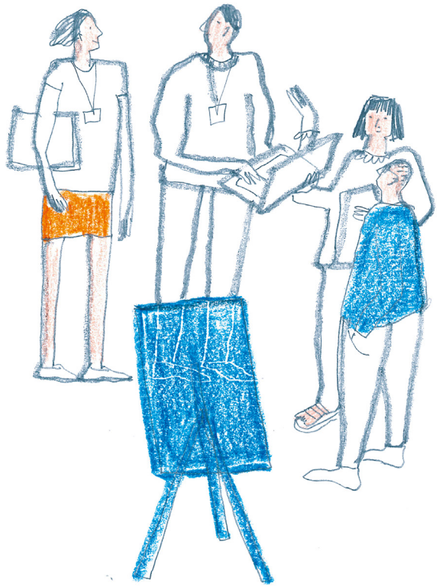

9. samm: Ettevalmistavate ürituste korraldamine

Põhisündmusele eelneb alati rida ettevalmistavaid üritusi. Põhisündmuse võimalikult sujuvaks toimimiseks on vaja teha mitmeid ettevalmistavaid protsesse. Ettevalmistavate sündmuste meetod ja vorm sõltuvad loometalgute sihtpiirkonna/sihtrühma omadustest.

Ettevalmistusprotsess Szeklerlandis hõlmas kogukonnapõhist teadmiste edastamist. Mentorite ettevalmistamine hõlmas siin LT metoodika alast koolitust, olukorraharjutusi, mille kaudu nad said kogeda selle toimimist, samuti koos kogu juhendamise ajal kasutatavate töölehtede uurimist ja väljatöötamist. Pärast seda toimus veel kolm ettevalmistavat üritust, kuna piirkond koosneb kolmest väiksemast alampiirkonnast ja korraldajad püüdsid kõikide potentsiaalsete osalejate poole pöörduda. Osalejad arutasid nendel koosviibimistel ideid, kogukonna planeerimise maratoni ja selle võimalikku mõju piirkonnale.

Ungari kogukonna planeerimise protsess hõlmas ka teadmiste edastamise töötuba, kuid see oli suunatud potentsiaalsetele osalejatele. Nad said teada kogukonna planeerimise maratonist, hakkasid töötama oma ideede arendamise kallal ja mõtlesid oma potentsiaalse vara üle, nt. meeskonna liikmed. Nii toimusid pärast teadmiste edasiandmise töötuba kolm täiendavat ettevalmistavat üritust idee edendajate ruumides või nende lähedal, kus nad töötasid tulevaste meeskondade mitmekesisuse suurendamise nimel. Need ettevalmistavad üritused keskendusid seega tulevastele ideede elluviijatele ja nendega seotud osalejatele.

Kuigi nende sagedus ja vorming võivad piirkonniti erineda, aitavad ettevalmistavad üritused alati kaasa põhisündmuse tõhususele. Ettevalmistava ürituse kohandamine antud kogukonna olukorrale on korraldajate kohustus. Seepärast tasub hinnata kohalike kogukondade olukorda (selleks võite kasutada sissejuhatava peatüki alguses soovitatud olukorra hindamist) ja enda seotust kohaliku kogukonnaga: kui tunnete, et teil ei ole piisavalt kohalikke kontakte, võiksite planeerida pikema ettevalmistusetapi. Soovitame korraldada vähemalt 2-3 ettevalmistavat üritust.

Ettevalmistav üritus võib hõlmata teadmiste edastamist või koolitust, et hõlbustada osalejate rühma kaasamist (nt mentorite koolitamine, osalejate ideede ajurünnak). Kuid enamasti toimuvad need kogukonna edasiaitamise töötubade vormis, kus kutsutud osalejad esindavad sihtpiirkonda. (näiteks kui LT-l on kohalik fookus, võivad ettevalmistusüritused toimuda sihtpiirkonna erinevates kohtades) Võime neid töötubasid pidada ettevalmistavateks aruteludeks, protsessi pilootideks, mis tänu reaalajas saadud tagasisidele aitavad kujundada põhisündmust ja vähendada võimalikke vigu.

MIS ON EESMÄRK?

— Anda korraldajatele võimalust selgitada, mida võiksid osalejad ja mentorid põhisündmusest oodata. Osalejad saavad anda tagasisidet selle kohta, mil määral nad korraldajatest aru said;
— Valmistada ette põhiturniiril osalevaid meeskondi ürituseks, harjutades ürituse osi nt. ideede esitamine 2-3 minutiga, mõeldes samas läbi meeskonnaliikmete pädevusvaldkonnad mitmekesisuse seisukohast;
— Tugevdada mentorite tööd ja koostööd.

1. näide: Szeklerlandi ettevalmistav üritus

" Esiteks tegime kokkuvõtte ühingu senisest tööst, samuti protsessist, mille käigus saab unistus planeerimisest tõeks; illustratsiooniks kasutasime pilte lõpetatud projektidest.
Seejärel tutvustasime lühidalt eelseisvat protsessi (eelüritus ja maaelu arengumaraton ning tõstsime esile järgmise perioodi arengukava õigeaegsust) ning palusime kohalviibijatel selles protsessis osaleda.

Esitasime ühingu tulevikuvisiooni viiel teemal. 17 kohalikku osalejat jagati 4 rühma ja määrasime igale rühmale abiks kaks mentorit. Rühmade moodustamisel pidasime silmas, et ideaalis peaks igast omavalitsusest osalema rühmas ainult üks inimene.

Rühmade ülesanne oli ühe tunni jooksul tuvastada takistused (probleemid), mis pärssivad visiooni elluviimist ja tuvastada neid isiklikult mõjutavad takistused. Antud takistuse ületamiseks pidasid osalejad nii palju värbamiskõnesid, kui nad õigeks pidasid. Eesmärgiks oli värvata meeskonnaliikmeid. Lõpuks pidasid 4 rühma kokku 5 analüüsitavat värbamiskõnet. Juhtisime tähelepanu sellele, et see 2-minutiline värbamiskõne on oluline tegur - küsimus seisnes selles, kas kõneleja suudab moodustada meeskonna takistuse kõrvaldamiseks. Osalejad lahkusid sündmuselt tundega, et tulevik sõltub neist. (László Lázár, Homoród-Küküllő juhtide ühendus).

2. näide: Abaúj piirkonna ettevalmistav üritus

"Ettevalmistavate ürituste eesmärk on reklaamida põhisündmust, 48-tunnist ABATHONi. Mõistsime Abaújis, et nende eesmärk on esiteks meetodi tutvustamine; teiseks näidata ürituse ülesehitust; kolmandaks eesmärgiks oli jõuda võimalikult paljude inimesteni ja kaasata neid ABATHONi. Lõppude lõpuks on nemad need, kes toovad teemad, moodustavad rühmad ja määravad seega kogu programmi. Seetõttu soovisime, et sündmuste pealkirjad oleksid huvitavad ja kutsuvad.

Esimene ettevalmistav üritus, pannkoogireede, toimus 9. juulil Telkibánya restoranis Pitvaros. Võtsime ühendust eelmistes teadmussiirde töötubade osalejatega ja palusime neil kaasa võtta ka teisi osalejaid, kes võiksid sellest protsessist huvitatud olla. Lisaks kutsus FÉSZAKi ring isiklikult oma võrgustiku kaudu piirkonna põhjaosast inimesti, kes soovisid teadaolevalt piirkonnas tegutseda, neil olid ideed muutusteks ning tegutsemistahe.

Kuna mitu inimest liitusid ABATHONi meeskonnaga esimest korda, alustasime tutvustustega. Seejärel tutvustasime kahte ABATHONi taga olevat organisatsiooni. Põhja -Abaúj kogukonna arendajate ühingu (FÉSZAK) esindajad selgitasid, et kohaliku organisatsioonina tegelesid nad partnerite leidmisega, et tagada piirkonnas elavate inimeste seotus piirkonna tulevikuga ning mitte oodata lahendusi väljastpoolt. Nad tunnevad, et see programm võib aidata neil jõuda Põhja -Abaújist kaugemale ja uuendada oma ühendust. Siis tuli Ungari Ühenduse Arengu Assotsiatsioon (KÖFE); riikliku organisatsioonina on selle eesmärk näidata, kuidas juhtida institutsioone, organisatsioone ja terveid kogukondi kogukonnapõhise lähenemisega. Ja mitte ainult näidata, vaid ka õpetada kogukonna õppimise protsessi kaudu inimestele kogukonnapõhist toimimist. Vaja on uusi vahendeid ja meetodeid, et panna inimesed omavahel rääkima, panna nad koos mõtlema oma kogukonna ja piirkonna peale. KÖFE mõistis, et loometalgud pakkus sellist võimalust ja kutsus inimesi, kes on avatud ja soovivad muutusi, olema partneriteks kogukonna arendamisel. See ei ole valmis meetod - vastupidi, iga kord, kui iga piirkond peab looma ja leiutama oma loometalgu - ning seda tegi ka ABATHON - julgustab see kogukondi kasutama seda meetodit." (Aranka Molnár, KÖFE)

10. samm: Töölehtede väljatöötamine

48-tunnise ürituse ajal töötavad meeskonnad juhendajate abiga erinevate verstapostide kaudu oma ideede kallal. Selle protsessi hõlbutamiseks kasutame eelnevalt koostatud töölehti, mis aitavad täita vahe-eesmärke. Töölehti saab arendada näiteks mentoritega või väliseksperdite abiga.

Kohandasime enamiku oma töölehtede teemadest ja metoodikast Eesti mudeli järgi ning Szekleri ja KÖFE mentorid arendasid neid edasi. Need hõlmavad järgmisi valdkondi:

— individuaalsete ja kollektiivsete motivatsioonide sõnastamine meeskondades;
— üksikute ja kogukondlike ressursside selgitamine ja kaardistamine;
— seos vajaduse ja selle lahendamise idee vahel (vajadusele mõtlemine, meie suhtumise sõnastamine, võimalikud väljapääsud, osalejate ulatuse määratlemine);
— sihtrühma, sidusrühmade määratlemine (potentsiaalsed abistajad, takistused);
— tegevusplaani ettevalmistamine.

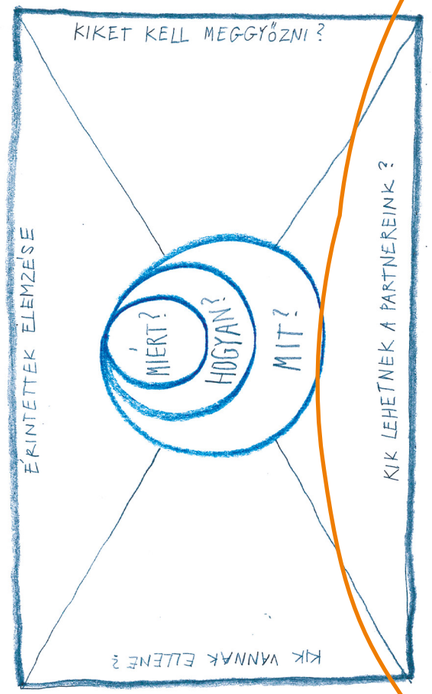

11. samm: Kommunikatsioon

Planeerides kommunikatsiooni tasub kohe alguses eraldada väline ja sisekommunikatsioon.

Sisekommunikatsiooni all peame silmas eelkõige korraldusmeeskonna siseseid suhtlus- ja koordineerimiskanaleid, mida tuleks arendada vastastikusel otsusel.

Väliskommunikatsioonil on erinevad aspektid, sõltuvalt väljatöötatud kommunikatsioonistrateegiast. (usume, et strateegia on alati vajalik) Põhiküsimused kommunikatsioonistrateegia väljatöötamisel hõlmavad mida, kellele, mis eesmärgil ja kuidas suhelda. Kui neile on vastatud, peaks dünaamika ja sellega seotud ülesanded olema ilmsed.

Oluline on aga märkida, et kuigi suhtlemine on hädavajalik, tasub oma kohustusi selles valdkonnas kohandada olemasolevate ressurssidega (võimsus, aeg, saadaolevad platvormid/kanalid jne) ja võtta „ainult“ see, mida saame kindlasti teha. Muidugi, kui korraldajad näevad selles isiklikku väljakutset, võivad nad võtta endale palju suuri ülesandeid, kuid aeg -ajalt tasub peatuda, et hinnata saavutatut (suhtluse tõhusus) ning muuta vajadusel taktikat ja kinnitada uusi suundi.

Järgnevalt loetleme mõned valdkonnad, kus on oluline kasutada oma kommunikatsioonitegevust: osalejate poole pöördumine, nende käsitlemine ja kaasamine; potentsiaalsete toetajate otsimine; žürii ning erinevate sponsorite ja toetajate pühendumuse tagamine; sündmuse visuaalne dokumenteerimine (isegi kui see on tagantjärele), levitades seda laiemale kogukonnale.

Selleks on oluline leida sündmusele meeldejääv nimi; logo (olenemata selle valmistamise tehnikast); lühike ja selge kirjeldus sellest, kes me oleme ja mida me kutsume inimesi tegema. Samuti ei tasu säästa üritust pildistava fotograafi tasu pealt, sest tehtud fotod võivad olla väärtuslikud ka järgnevatel aastatel.

Üldiselt on soovitatav kasutada korraldajatele teadaolevaid ja kättesaadavaid suhtluskanaleid (nt uudistelehed, asula kogukondade kasutatavad foorumid, veebikogukonnad). Kui mahtu on piisavalt, võite sündmuse ümber luua uusi suhtluskanaleid.

Szekleri puhul põhines korraldusmeeskonna sisekommunikatsioon tavapärastel meetoditel. Väliskommunikatsioonis eraldati veebis ja näost näkku suhtlemist. Korraldajad kasutasid osalejateni jõudmiseks ja kaasamiseks sotsiaalmeedia platvorme ja suhtluskanaleid, mis olid juba kasutusel olnud (nt meililist, uudiskiri). Samuti kasutasid nad inimestega suhtlemiseks oma isiklikke võrgustikke ja seejärel kasutati lumepallimeetodit, et jõuda võimalikult paljude asjaomaste inimesteni piirkonnas.

Korraldajad rõhutasid esinemisi piirkondlikus meedias intervjuude, raadiointervjuude, sündmust käsitlevate artiklitega ning ka sündmustejärgsete kajastustega. Teisisõnu olid ürituse korraldamisse kaasatud sihtpiirkonna suuremad meediad.

Abaúj häkatoni (ABATHON) ajal toimus sisekommunikatsioon ka peamiselt organisatsiooniringis, töörühmade koordineeritud töö kaudu.

Välise suhtluse jaoks eraldati veebipõhine ja näost-näkku suhtlusstrateegia: kui esimest korraldati peamiselt FÉSZAKi ja KÖFE sotsiaalmeedia lehtede põhjal, siis näost näkku suhtlemine toimus lumepallimeetodil. See tähendab, et kõigil juba liitunud korraldajatel paluti mobiliseerida oma ja võib -olla ka teiste omavalitsuste kogukondade võrgustikud (nt kohalik rahvalaulurühm, tantsuklubi, kogukonna arendusklubi, keskkonnarühm jne). Geograafilise piirkonna eeliseks on see, et sealse kogukonna arendustöö ajalugu on 15 aastat pikk, mis tähendab, et selle aja jooksul on välja kujunenud organisatsioonide liikmed ning nüüd said ka nende lapsed protsessis aktiivselt osaleda. Kutsutud inimestest said ideede edendajad, osalejad ja vabatahtlikud. Korraldajad võtsid potentsiaalsete annetajatega individuaalselt ühendust. Põhisündmuse piltide, video- ja helimaterjalide eest hoolitseid KÖFE võrgustiku partnerid, kaasates selles tegevuses kogemusi omavaid vabatahtlikke.

12. samm:Ürituse juhtide, žürii ja annetajate kutsumine

Tseremooniameister on võõrustaja ja läbiviija, kes hoolitseb selle eest, et ürituse raamistik oleks kõigile selge ja sellest peetaks kinni. Samuti tagab ta lõbusa ja hea õhkkonna. Järelikult tasub sellesse rolli valida inimesi, kellele on laval esinemine mugav või vähemalt neid, kes saavad ürituse ajal tähelepanu keskpunktis olemisega hakkama. Soovitatav on töötada koos paari tseremooniameistriga, et nad saaksid üksteist täiendada ja aidata. Ettevalmistamise ajal tasub nendega üle vaadata teabe loogilisus ning panna neile südamele, et nad hoolitseksid hea õhkkonna loomise ning pööraksid tähelepanu osalejate dünaamikale. Samuti on ideaalne, kui nad mõistavad ka metoodikat ja näevad ka detaile. Seetõttu on hea mõte värvata korraldajate poolt vähemalt üks MC. MC-de valimisel soovitame valida kohalikke tegijaid, kohalikus kogukonnas populaarsed liikmed, kelle osalemine võib veelgi suurendada sündmuse prestiiži ja selle seotust kohalikkega.

Nii Szekleri kui ka Abaúj kogukonna planeerimise maratonil otsustasime kasutada kahte MC-d. See osutus meie puhul tõhusaks variandiks. Üks MC -dest oskas luua rõõmsat õhkkonda, teine aga suutis professionaalset dünaamikat mõistes kujundada protsesse.

Žürii hindab põhiürituse käigus esitatud ideid. Ideaalis peaksid selle liikmed olema inimesed, kellel on kogukonna elus võtmeroll ja kes saaksid toetada ideed pikemas perspektiivis. Žüriisse võiksid kuuluda näiteks ettevõtete juhid, sponsorid, kuulsad inimesed (kohalikud/piirkondlikud), avaliku elu tegelased jne ning nendega on soovitatav ühendust võtta isiklike kontaktide kaudu. Teine oluline kriteerium žüriiliikmete valimisel on see, et kutsutud isik peaks olema avatud meelega ja tundlik kogukondliku lähenemise eripära suhtes. (Kõigile kriteeriumidele vastava žürii kokkupanek pole lihtne ja võib -olla isegi võimatu) Žüriiliikmete arvu osas soovitatakse Eesti kogemuste põhjal maksimaalselt 10 liiget.

Žürii liikmed tuleks nõuetekohase ettevalmistuse tagamiseks kutsuda aegsasti (vähemalt üks kuu enne põhisündmust), kuna nad peavad olema teadlikud ürituse olemusest ja eesmärgist ning hindamiskriteeriumidest (need kriteeriumid määras korraldaja protsessi varasemas etapis). Õigeaegne kutse annab võimaluse ka žüriid avalikkusele (nt sotsiaalmeedias) eelnevalt tutvustada - see võib julgustada osalejaid üritusest osa võtma.

Sponsorid ja žürii liikmed ei pruugi olla samad. Sponsoreid tuleks värvata laiemast ja kitsamast ringist, olenevalt toetuse liigist - see aitaks realiseerida osalevate meeskondade ideid. Toetus võib tähendada rahalist panust, ekspertide toetust, varustuse annetamist jne. Vajaliku toetuse ulatuse kindlakstegemine aitab leida sponsoreid. Sponsorite ja potentsiaalsete toetajate juurde jõudmise ja nende poole pöördumise protsess peaks samuti toimuma vastavalt plaanile ning selleks tasub kaasata selle valdkonna asjatundlikke inimesi. Kahe meie ellu viidud kogukonnaplaneerimise maratoni käigus õnnestus kaasata järgmisi sponsoreid: nt. kohalikud omavalitsused, linnapead, väikesed ja suured ettevõtted, digitaalse edu programmi maakondlikud ja kohalikud harud, LEADER organisatsioonid.

13. samm: Veebiplatvormide kasutamine

Kogu organisatsiooniprotsessi (nt kogukonnaplaneerimise maratoni) võrguühenduseta (näostnäkku) tegevussuuna toetamiseks on nüüd olemas veebiplatvormid, mis suudavad võrguruumis kogukonnapõhise planeerimisprotsessi loominguliselt ja tulevikku vaadates üles ehitada. Oluline on meeles pidada, et need platvormid ei ole samad, mis meie suhtluskavas sisalduvad veebikanalid, kuna neid ei kasutata mitte ainult suhtlemiseks, vaid need võimaldavad ka tõelist sotsiaalset dialoogi. Selliste platvormide hulka kuulub meie arvates Islandi Aktiivsete Kodanike Fondi hallatav veebileht YourPriorities ja nende Ungari kolleeg TársalGÓ, mida juhib KÖFE ja mis on praegu katsefaasis. Need platvormid sobivad kogukonna planeerimise maratoni osalejate vahelise ettevalmistusetapi kvaliteetse ja sisuka dialoogi loomiseks konkreetsete teemade ning ideede ümber sündmuse 48 tunni jooksul või isegi järeltöö käigus. Platvormide funktsioon varieerub ja laieneb vastavalt planeerimisprotsessi faasile, milles neid kasutatakse.

Loomulikult ei asenda need liidesed, nagu ka teised veebiplatvormid, isiklikku kaasamist, ent saavad seda väga hästi toetada. See eeldab aga ka teadlikku, hästi planeeritud ja organiseeritud lähenemist veebiplatvormidele, mis võivad võimekates kätes muutuda väga tõhusateks tööriistadeks. Seega vastutame arenevate protsesside ja oma tegevuse eest.

Nii Szekleri kui ka Abaúj kogukonna planeerimismaratoni ajal jagasime veebis, planeerimise platvormil ürituse 48 tunni jooksul välja töötatud ideid ja mõningaid nende tegevuskavade elemente. Seda tehes oli meie eesmärk jõuda uute inimesteni piirkonnas, kes aitaksid kaasa ideede elluviimisele, edendaksid neid ja suurendaksid nende heakskiitu ning võimaldaksid kohalikel elanikel jagada täiendavaid ideedega seotud ettepanekuid (argumente poolt ja vastu).

Loometalgute põhisündmus

Mõistet „loometalgud” kasutatakse sageli ainult põhisündmuse kirjeldamiseks - ja mõjuval põhjusel, kuna see on kogu protsessi keskmes. Kogu ettevalmistustöö on lõppkokkuvõttes suunatud eduka põhisündmuse loomisele. Meie praktikas on põhisündmuseks 48-tunnine nädalavahetuse maraton, mis kestab reede õhtust pühapäeva õhtuni. Allpool on sündmuse peamiste programmielementide üksikasjalik kirjeldus.

Registreerimine

Soovitame korraldada üritusele eelregistreerimist, sest saadud teave aitab teil valmistuda nii logistiliselt kui ka sisuliselt. Samal ajal on oluline, et see jääks avatuks ürituseks ja et eelregistreerimise puudumine ei peaks takistama osalemist. Kehtima peaks ka kohapealne registreerimine.

Osalejad saavad registreerimispunktidest kätte tööriistad. Lisaks nimekaardile (või koos sellega) on kasulik kuvada ka eristav märk, mis näitab osalejate rolli, nt. korraldaja, juhendaja, osaleja, žürii liige. (Kuna korraga töötab ligi 100 inimest, aitavad need abivahendid suuresti kaasa organisatoorsele tööle). Meeskonna moodustamiseks peaks igal osalejal olema kaart, mille värv esindab tema rolli (kaardid näitavad tiimi - rohkem teavetselle kohta hiljem) - ka need kaardid väljastatakse osalejatele registreerimisel.

Avaüritus

Üritus algab suure ning motiveerida avaürituse sega. See võimaldab korraldajatel end tutvustada (vajaduse korral võib kaasata ka sponsoreid) ning sisaldab kõnesid ja erinevaid esinemisi. Avaüritus annab osalejatele võimaluse tutvuda eesseisva 48 tunni peamiste verstapostidega (ürituse stsenaarium on saadaval ka paberkandjal, seega on sündmust lihtne jälgida). Julgustavad kõnelejad saavad siin olla tähelepanu keskpunktis - avaürituse pingevaba õhkkond toetab seda.

Sõnavõtud (värbamine)

Ürituse selles osas kohtume ideede algatajatega, kes esitavad oma ideid publikule, tavaliselt ilma visuaalideta või minimaalsete visuaalidega (nt 1 pilt idee kohta). Kõne peaks kestma 1,5–3 minutit (kui osalejad on tavaliselt kogenematud esinejad või neil on suhtlemisraskusi, soovitame teil planeerida kolmeminutilised kõned). Ürituse kavandatud ajavahemiku piires hoidmiseks on oluline, et kõnelejad peaksid ajakavast rangelt kinni. Protsessi hõlbustab üks või kaks tseremooniameistrit, kes tagavad protsessi sujumise.

Pärast esitlust saavad mentorid ideede edendajatele esitada ühe või kaks küsimust, mis aitavad

Pärast esitlust saavad mentorid ideede edendajatele esitada ühe või kaks küsimust, mis aitavad kaasa ideede selgitamisele. Kõnest ja küsimustest koostatakse pabertahvelpaberil kokkuvõte. Teemajuht kasutab kokkuvõtet hiljem ürituse järgmistes osades liikmete värbamiseks.

“Turg” — gruppide moodustumine

Kõikide ideede ühes kohas esitlemise eesmärk on aidata moodustada ideede elluviijatel mitmekesine ning vähemalt 5-8 -liikmeline meeskond - "turg" ehk ideede esitlemise ruum on koht, kus värvatakse meeskonnaliikmeid. Idee edendajad saavad "turule" püstitada oma boksi, nt oma ideed tutvustava märkmetega pabertahvli. Osalejad jalutavad "turul" ringi, loevad märkmeid, arutlevad ideede genereerija ja juba liitunud tiimiliikmetega idee üle ja seejärel otsustavad, millise tiimiga nad soovivad liituda.

Loometalgute põhimõtteid kirjeldades oleme juba toonitanud mitmekesisuse olulisust. Mainisime ka seda, et selle kriteeriumite üle otsustab korraldusmeeskond. Osalejad saavad registreerimisel värvilised kaardid vastavalt nendele kriteeriumidele. Näiteks kui põhikriteeriumiks on valdkondlik mitmekesisus, siis tuleks MTÜ, avalikkuse ja mittetulundussektori esindajatele anda erinevad värvikaardid; ja kui on oluline professionaalne mitmekesisus, siis antakse värvid igale erialale. Kui osaleja liitub meeskonnaga, kinnitatakse tema värvikaart meeskonna lauale - see toetab protsessi mitmekesisuse jälgimist.

See etapp on loometalgute oluline verstapost, sest just siin teevad ideede elluviijad kindlaks, kellega nad järgmises intensiivses etapis koostööd teevad. Samuti valivad mentorid välja meeskonnad, kellega nad järgmise 48 tunni jooksul koostööd teevad. Osalejate jaoks on meeskonna valik oluline otsus ja loodetavasti ka pikemaajaline kohustus: nad peavad leidma probleemi ja meeskonna, kellega koos töötada. Seetõttu tasub selle etapi jaoks rohkem aega anda (vähemalt pool kuni 1-2 tundi).

Lõplikud meeskonnad moodustatakse "turu" etapi lõpuks (kõikidele ideedele ei jagu meeskondi!) ning selle kohta tasub teha ka teavitus.

Ideede arendamine, meeskonnatöö

Pärast "turu" ja meeskonna moodustamise põnevust algab maraton, kus meeskonnad teevad mentorite/juhendajate toel idee arendamiseks intensiivselt koostööd. Seetõttu keskendutakse selles etapis meeskondadele ja juhendajatele. Arendustöö tulemuseks on tavaliselt tegevuskava või prototüüp - igal juhul konkreetne "toode". Sõltuvalt ideest võivad ilmneda väga unikaalsed tulemused. Näiteks võib juhtuda, et meeskond arendab ja ka rakendab ühe osa ideest (nt veebisaidiplaani, raamatu väljavõtte) olemasoleva aja jooksul.

Mentorite toetus on selles etapis üliolulline, kuna nad pakuvad harjutusi, mänge ja ülesandeid, mis aitavad jõuda meeskonnaliikmetel prototüübi idee või sellega seotud tegevuskava uuenduslikule rakendamisele võimalikult lähedale. Tiimitöö ajal on eriti oluline tagada tiimi dünaamika, nii et mentorid pööravad erilist tähelepanu ka sellele, kuidas üksikud meeskonnaliikmed saavad omavahel suhelda.

Ühistööd toetab asjaolu, et igale meeskonnale eraldatakse ruum, kus nad saavad ühiselt koostööd teha. Ruum on tiimile saadaval kogu ürituse vältel, võimaldades neid korraldada ajakava ja arendustöö vormi vastavalt meeskonna dünaamikale. Korraldajad pakuvad puhkevõimalusi: loovate ajurünnakute stimuleerimiseks saab üritusele lisada mänge, etendusi, muusikat.

Meeskonnad annavad oma edusammudest aru eelnevalt määratletud kontrollpunktides, kus mentorid annavad neile tagasisidet. (Kontrollpunkte kirjeldatakse järgmises osas)

Abaúj kogukonna planeerimismaratonil jagasime mentorite koormust laiali ning pakkusime tiimidele võimalusi saada täiendavat abi ka eriala mentoritelt. Spetsialistidest mentorid oli eksperdid järgmistes valdkondades: kommunikatsioon, IKT, maaelu areng, raha kogumine. Erimentorite poolt abi saamiseks pidid tiimid nende juurde aega broneerima.

Kontrollpunktid, konsultatsioonid

Tiimitööd katkestavad aeg -ajalt erinevad kontrollpunktid ja konsultatsioonid. Nende eesmärk on hinnata meeskondade edusamme ja reageerida õigeaegselt kõikidele raskustele. Kontrollpunktid peaksid olema 48 tunni jooksul hästi jaotatud, nt. hommikuste ja pärastlõunaste koosistumiste lõpus teisel päeval ja enne viimase päeva ettekandeid.

Kontrollpunktides kohtuvad meeskonna esindajad (1-2 esindajat tiimi kohta) mentorite ja korraldajatega registreerimise järjekorras (meeskonna mentorid lahkuvad tavaliselt selleks korraks oma meeskondade juurest, seega on peaaegu kõik

mentorid kontrollpunktides kohal). Igal meeskonnal on 8-10 minutit, mida nad saavad kasutada vastavalt soovile: aega saab kasutada esitlusteks või küsimuste esitamiseks või aruteludeks.

Kontrollpunktide ülesanne on aidata meeskondadel harjuda "publikule" esitlemise kogemusega ning pakkuda julgustust ja kinnitust väljastpoolt. Tagasiside on soovitatav edastada tiimile (soovitame selleks võtta aega), sest just tagasisidest saab palju õppida.

Samuti tasub anda tiimidele ja nende juhendajatele võimalust vaadata aeg-ajalt üksteise protsesse - need seisakud sobivad selleks väga hästi. Esineja saab pärast esitlust jääda kohale ning kuulata järgmiste esinejate esitlusi.

Meeskonnaliikmetel on soovitatav esindada meeskonda kordamööda ja pakkuda teistele võimalust esindada oma ideid ning osaleda konsultatsioonidel. Need seisakud sobivad selleks väga hästi. Esineja saab pärast esitlust jääda kohale ning kuulata järgmiste esinejate esitlusi.

Mentorite ressursside tõhusat kasutamist tugevdab asjaolu, et kontrollpunktides saavad mentorid ülevaate ka teiste meeskondade tööst ja nende võimalikest raskustest. Lisaks üldistele teadmistele on igal mentoril erinevad kogemused ja nende kogemuste jagamine võib ühistööle palju juurde anda. Kontrollpunktid näitavad neid seoseid ja võimaldavad ka ühel meeskonnal teatud ajavahemikuks (nt pooleks tunniks) laenata teiselt meeskonnalt mentorit, et jagada kogemusi.

Ideede esitlus

Oleme jõudmas 48 tunni lõppu, kus kõige olulisem tegevus on väljatöötatud ideede esitlus. Tiimid valmistavad lõppesitlust ette vastavalt sündmuse alguses kuuldud värbamiskõnedele. Ettevalmistustöödeks võib kaasata kommunikatsiooniekspertе (erimentoreid), kes konsulteerivad eelnevalt meeskondadega, mida sellise esitluse ettevalmistamisel ja esitamisel silmas pidada.

Meeskondadel on selle esitluse jaoks paar (nt kolm) minutit aega ja 1-2 inimest meeskonnast saavad esitlusel aktiivselt osaleda, kasutades taas erinevaid visuaalseid elemente, trikke, üllatavaid keerdkäike - ühesõnaga kõike, mida nende kujutlusvõime ja loovus võimaldavad. Pärast iga esinemist on žüriil võimalus esitada küsimusi (kuni 7 minutit), et hõlbustada idee paremat mõistmist ja esitlemist. Tseremooniameister (id) aitab ka lõpuetapi selles faasis.

Žürii hinnang

Pärast lõplikke esitlusi liigub žürii järgmise esitluse juurde ning teeb kuuldu ning meeskondade koostatud töölehtede põhjal oma otsuse (mida esitletakse järgmises osas kirjeldatud lõppsündmusel), arvestades eelnevalt kokku lepitud hindamiskriteeriume.
Siiski on oluline, et žürii ei näeks ainult lõppesinemisi, sest nendest ei piisa protsessist arusaamiseks. Teisalt eeldab erapooletu otsustamine, et žürii ei sekkuks liiga palju ega näeks sündmust liiga palju – seega tuleb leida kesktee.

Žürii hindamise ajal on hea valmistada osalejatele ette erinevaid tegevusi, mis aitavad leevendada ootusärevust. Seda hetke saab kasutada ka tiimide pildistamiseks.

Lõpuüritus ja autasustamine

Osalejatel oli väga sisukas, intensiivne, väsitav, aga ka meeliülendav koostöö. Oluline on üritus väärikalt lõpetada ning tugevdada positiivseid tundeid. Lõpuüritus on pidustuste ja rõõmu aeg, mida saab toetada erinevate tegevustega, näiteks laulmise ja esinemistega. Lõpuüritus peaks sisaldama ka žürii otsuse väljakuulutamist ning auhindade jagamist, millega peaks kaasnema ka pidulikkus. Korraldajate ülesanne on muuta lõpuürituse õhkkond võimalikult meeldivaks, innustada osalejaid, rõhutada koosolemise väärtust.

Mis juhtub pärast põhisündmust?

LT üldisepraktika kohaselt on kõik osalejad (osalejad, juhendajad, korraldajad) pühendunud 48 tunni jooksul. Kogukonnaplaneerimise maratoni puhul on oluline ka põhisündmusele järgnev protsess. See, mis juhtub pärast üritust, kas (ja kuidas) koostöö jätkub, sõltub ka olemasolevast võimekusest. Oluline on sellest selgelt rääkida.

Järgnevalt püüame erinevate osalejate vaatenurgast näidata, kuidas võib protsess pärast põhisündmust edasi areneda.

Ideede edendajad ja nende meeskonnad

Ideede edendajad "omavad" oma ideid kuni ürituse alguseni; pärast seda muudetakse need ideed aga ühiseks "tooteks", meeskonnaliikmete vaheliseks partnerluseks. Seega on oluline selgitada, et kuigi esialgsetest ideede elluviijatest võivad pärast üritust saada grupi peamised koordinaatorid ja läbiviijad, olid ka idee väljatöötamisega seotud meeskonnaliikmed protsessi osaks ja said seega samuti ideede "omanikek". Kui idee eeldab konkreetse ühise "toote" väljatöötamist, on soovitatav sõlmida tiimiliikmete vahel ametlik või mitteametlik leping, mis ei puuduta mitte ainult tulevast koostööd, vaid ka intellektuaalse omandi jagamist)

Seega sõltub idee käekäik pärast sündmusi peamiselt tiimi koostööst. Kui sündmus on andnud neile piisavalt hoogu ja motivatsiooni jätkata, leiavad nad võimaluse jätkata. VÕimalusel võib korraldusmeeskond neid toetada (oluline on mõlemapoolne arusaam toetuse määrast). Ideega edasi töötamist võivad samuti edendada auhinnad või juhendamispakkumised.

Siiski võib öelda, et tavaliselt jõuavad kaks ideed kaheksast elluviimise faasi.

Mentorid

Mentoritega sõlmitakse leping 48 tunniks, olenemata sellest, kas nende osalemine on vabatahtlik või tasuline. Kogemus näitab aga, et nad võtavad endale sageli kohustuse jätkata meeskonna edasist toetamist ning koostööd tiimiga. Korraldusmeeskond peaks eelnevale juba eos mõtlema, sealhulgas võimalikule toetusele.

Korraldajad

Korraldajatel tasub kaaluda ürituse tulemusi ka enda vaatenurgast lähtuvalt: mil määral nende ootused ja eesmärgid täideti ning mida nad protsessi käigus õppisid? Kui see on nende jaoks mõistlik, tasub ürituse hoogu kasutada edasiste partnerluste loomiseks, nende suhete tugevdamiseks või isegi tulevase maratoni läbiviimiseks.

Ürituse ettevalmistamise ja läbiviimise ajal kohtuvad nad ligi 100 inimesega, kellest paljud on uued tuttavad. Oluline on neid suhteid tugevdada, et teha võimalusel koostööd ka edaspidi.

Osalejate, mentorite ja korraldajate koostöö ei pruugi lõppeda LT põhisündmusega, kuna koostöö õnnestub vaid juhul, kui arendatud ideed ka ellu viiakse. Nagu märkisime ka varem, on loomulik, et kõik ideed ei jõuagi teostusfaasini, ent me püüame anda igale tiimile võimalust viia oma ideed ellu.

Lõppsõna

Elujõuliste kogukondade loomine eeldab sageli mitmeid ning üksteisele järgnevaid väikeseid samme, ent kogukonna planeerimise maratonid aitavad teil teha lühikese aja jooksul palju väikeseid samme. See võib olla protsessis osalevatele inimestele katalüsaatoriks tänu millele tunnevad nad, et nad ei pea üksi lahendama kohalikke probleeme ning et nad saavad arendada oma lahendusi, millel on isegi lühiajaliselt nende kogukonnale nähtav mõju.

Kogukonna planeerimise maraton pakub selleks mudelit, raamistikku, mis tuleks kujundada vastavalt olukorrale. Kuigi üritustel võivad olla väga erinevad eesmärgid ja need võivad olla erineva suurusega, on väga oluline rõhutada, et iga kogukonna planeerimise maratoni eesmärk on tugevdada ja elavdada kohalikke ressursse.

Sageli eksisteerivad teatud piirkonnas (nt ebasoodsates piirkondades) palju arengusuundi, mis on algatatud väljastpoolt, jättes vähe ruumi või aega kohalike ressursside mobiliseerimiseks seestpoolt. Soovitame seda tüüpi tegevust ja praktikat tegijatele, kes usuvad, et inimesed saavad esile kutsuda muutusi kohapeal ja nad on valmis neid huvitaval kujul kogukonnaplaneerimise maratoni kaudu abistama.

Meie konsortsiumi ettepanek

Kogukonnatöös eksisteerib rohkesti meetodeid. Mitmed praktikad ning lahendus on lävi proovitud. Samas on olukordi, mis nõuavad uuendusi, uuenduslikke ideid, ja on professionaale, kes püüavad laiendada oma tegevusvaldkonda. Antud projekt sündis taolisest professionaalsest ambitsioonist ja on aegamisi saanud reaalsuseks. Kogu selle aja jooksul on olnud palju koosõppimist. Meetodi õppimine, kohalike olude tundmaõppimine, selle kohandamine, praktiliste väljakutsetega toimetulek. See oli õppeprotsess koos kõigi oma ebakindluste, raskuste ja lõpuks ka rõõmudega. See on teekond, mida meie arvates tasub ette võtta.

Sellegipoolest on võimalik leida oma teekonnal partnereid. Nii nagu aitasid meid meie Eesti kolleegid, oleme ka meie siin, et toetada ja julgustada teid teekonna eri etappidel, juhendada või esitada õigel ajal õigeid küsimusi.

Alates ühenduse loomisest on Ungari Ühenduse Arengu Assotsiatsioon otsinud koostöös kohaliku kogukonnaga uusi võimalusi kogukondadega töötamiseks ja uusi kohti, kus saaksime neid vastutustundlikult praktiseerida. See puudutas kogukonna planeerimise erinevaid vorme, kogukonna majandusarengu erinevaid meetodeid jms - sellest on saanud meie ja paljude teiste organisatsioonide praktika lahutamatu osa. Aastatel 2019-2021 kestis ERASMUS+ projekt, mis keskendus loometalgute mudeli Eesti praktika kohandamisele ning andis meile võimaluse kutsuda Szeklerlandi ja Põhja -Abaúj kogukonnad põnevale ühisele eksperimendile, et katsetada nende oskusi.

Kui teil on pärast selle juhendi lugemist küsimusi ja soovite saada neile vastuseid enne kui hakate oma kogukonnaplaneerimise maratoni korraldama, pakume küsimuste arutamiseks **näost näkku konsultatsiooni.** Nagu meie konsortsiumi partner, Ungari reformiliit, on ka KÖFE Ungari täiskasvanuhariduse seaduse alusel litsentseeritud koolitusasutus, kus on kogenud praktikutest koolitajad sealhulgas HKLeaderi ja FÉSZAKi liikmed. Seega saame toetada nii Ungari kui ka Szeklerlandi professionaalide ja kohalike elanike kogukonna planeerimise maratoni kohandamist **koolitustega.**

Lisaks koolitustele on meil hea meel toetada protsessi, **pakkudes juhendamist** (regulaarsete kohtumiste ja kontaktide kaudu), mis võib pakkuda kindlust, abi ja kohandatud tuge praktikutele, kes on alles alustanud meetodi õppimisega.

VÕTKE MEIEGA JULGELT ÜHENDUST: VASTAME HEA MEELEGA TEIE KÜSIMUSTELE E -POSTI VÕI TELEFONI TEEL, OLGU TEIL KÜSIMUS VÕI KEERULISEM PROBLEEM.

CONTACTS:
Kontaktid:
Ungari Ühenduse Arengu Assotsiatsioon (KÖFE): egyesulet@kofe.hu
Inimreformi Sihtasutus (HUREF): humanreform2@gmail.com
Homoród-Kükülő LEADER.organisatsioon (HKLE): office@hkleader.ro
“Fogadó” North Abaúj Community Development Association (“Fogadó” Észak-Abaúji Közösségfejlesztők Köre Egyesület, FÉSZAK): feszakkor@gmail.com
Võrumaa Arengukeskus: arenduskeskus@vorumaa.ee

Soovitame ka meie selleteemalisi väljaandeid, mis on saadaval ka veebis
Projekti käigus välja töötatud koolitusmaterjali e-õppe versioon on saadaval ülalnimetatud veebisaidil
Kitti Boda, Lucia Csabai, Zsuzsa Gyenes, Aranka Molnár (2020): In the service of small local communities (collection of case studies)